

Auinapàpari

Muru na paari tà Ioane

Bétapoo popai

Wailàapà na wii tii bëeni?

Munaa Ioane, pwi *apostolo. (Côo 1 *Ioane* Bétapoo popai.) Wà tèpa *Roma, âna rà tòpòé naa na karapuu naa gòropô Patmos (na é wâmwünyabweri napô Turquie nabà). Â wà pwi jè *angela kà Pwiduée, âna é patûraé naawê, â é paari têe naa na nyuâa pâ muru na o mwa tèepaa.

É wii wiidà?

Nabibiu kâra *naja 95 ma 96 gée na càù Iésu Kériso. Na pàara bëepwiri, âna wà Domitien, âna é pwi ukai (César) kà tèpa Roma. Â é dau tubaèpà tà tèpa cèikî naa goo Iésu.

É wii tâî?

Tà tèpa cèikî, na province Asia (napô Turquie nabà). Wâru gée goorà, na rà pidumapiê goro ê pai tubaèpà târa. Â càra caa côo pâ é wâjué cônâ Iésu, naa na pai piétò kêe, pwacèwii na é jèè mara ina târa.

Cina é wii?

É pagòo tèpa cèikî na dau tubaèpà târa, pâ wà Iésu, âna ée mwa nye piétò awé jii diri tâpé na rà cicaraé, wailà ma wà *Caatana mwara, pwi caa kâra. Â ê Mwaciri kâjè ma wà Kériso, âna o tâa dàra góori awé.

Dà ère ê tii bèeni?

Wà Ioane, âna é wii popai kà Iésu târa 7 wâra pwapwicíri wâ Asia, ba naa patérerà ma pagòorà (naporomee 2-3).

Gée na càùé, â é wii pâ muru na wâru na o mwa tèepaa, na é côo naa na nyuâa. Ba é côo ê ipaa na maina kà Caatana ma tèpa âboro kêe na rà ipaa dà Iésu ma tèpa âboro kêe.

- Èpà, âna o pimaina pâ, â o dau wâru tâpé na rà naa càùrà naa goo wà Pwiduée. È ville *Babulona, na ina goo wê pâ ‘Tô ilàri góronaigé’ (naporomee 17-18), âna ucina goo ville Roma, ma ucina mwara goo diri tèpa âboro góropuu na maina nümarà, â na rà cicara Pwiduée ma tubaèpà tà tèpa âboro kêe.
- Wà Caatana, ucina gooé, âna Dàragô (*Dragon*), âna ée mwa dau tubaèpà tà tèpa âboro kà Kériso, ê wâra pwapwicíri kêe (ucina goorà, âna tô ilàri naa naporomee 12). É tubaèpà târa tiagoro na é tétàmwara pâra tâpé. Èco na wà Pwiduée, âna ée mwa wéaari nyuâarà.
- Ru mwa cimadò tupédu âboro na dau èpà, tupédu ênawéna kà Caatana na ina gooru pâ ‘Itémuru’, ma ‘Pwi *péroféta a pwâ’ (naporomee 13), â o panuâ târu ma ru pwa pâ muru na èpà naani góropuu na jè ji pâara.
- O mwa tèepaa pâ câmu na ité, â o tubatiàu jè ére gée goo napwéretòotù ma góropuu, â o wâru pâ aré ma tòina na o mwa tèepaa tà tèpa âboro (naporomee 6-10; 15-16).
- Èco na, gée na càùé, â ée mwa wâjué cônâ Pwi Ukai Iésu, â ée mwa piétò jii Caatana ma tèpa

âboro kêe. Ée mwa tédidiri ‘Babulona’, â ée mwa tâjûru Caatana, ma tüê naa na ânye dàra göiri (naporomee 19–20).

- O tiàu ê göropuu ma napwéretòotù béaa, â o tèepaa ê göropuu ma napwéretòotù na bwaâ âmuê, na o coo dàra göiri. Rà o wâro wê dàra göiri awé naa na tàbwàti ma ipwâdée wà diri tèpa âboro kà Pwiduée (naporomee 21–22).

Wâru pâ auniimiri goro pâ namuru na wii naa naporomee 4–19 naa jaa tèpa dotée goro ê *Tii Pwicîri. Ba ina pâ:

- Muru na cau coo na pâara kà Ioane;
- Muru na gére coo, tèepaa na tòotù kêe, ma nabà, ma gée na càùé;
- Muru na càcaa pâji tèepaa.

Munaa cau âjupâra ê pâ auniimiri-bà, ba pâ auinabéaa kà Pwiduée naa na Tii Pwicîri, âna wâru pâ pai pacoo wèe—pacoo naa na tòotù na wii, â jèu pacoo gée na càùé, â mwa pacoo diri naa pwâadàra göropuu.

Wâru pâ ucina na ité na wâna ê tii bèni—ucina na rà tâmogòori bwàti ê pai ina wèe wà tèpa cèikî, na pâara biu. Èco na câjè caa dau tâmogòori bwàti nabà. Èco na dau pwéelaa ère ê tii: Wà Iésu na é nye piétò jii ê èpà, tapoo nabà, tiagoro ê pwâadàra ê pâara, â wâdé na jè tâa gooé, wàijè tèpa âboro kêe.

Nimaro 7 naa na tii Auinapàpari

Wà Ioane, âna é popa ê nimaro 7 (na câmu kêe goo ê pwina pwicîri ma tâbawêe), ba na é paari pâ, wà Iésu, âna é Pwi Ukai na tâbawêe. (Côô mwara naa na autapoo goo *Tii kà Ioane*.) Wàéni pâ 7 x 7 muru naa na tii bèni:

- <α> Jèpa tii târa 7 wâra pwapwicîri (2.1–3.22)
- <β> 7 aupii goro tii (5.1–6.17; 8.1–5)
- <γ> 7 angela ma 7 tutu (8.6–11.18)
- <δ> 7 câmu (11.19–15.4)
- <ε> 7 wâra jawé bétubatòina (15.5–16.21)
- <ζ> 7 popai goo Babulona (18.1–24)
- <η> 7 muru na o coo naa pwâadàra gòropuu (19.11–21.8)

Pai pitàgo tii Auinapàpari

Bétapoo popai (1.1–8)

Muru na tâa nabà (1.9–3.22)

É wéaari wâra pwapwicîri kêe wà Kériso —Jèpa
tii târa 7 wâra pwapwicîri

Muru na o mwa tèepaa (4.1–22.5)

Tàpiri naa napwéretòotù (4.1–11)

Aré ma tòina (5.1–8.5)

Tubatiàu ére gée goo gòropuu ma
napwéretòotù (8.6–11.18)

Rà pipaa dà Kériso wà Caatana ma tèpa wakè
kêe (11.19–14.20)

Bétubatòina (15.1–16.21)

Tubatiàu tô ilàri gòronaigé Babulona (17.1–
19.10)

Pwâadàra gòropuu. É piétò Kériso (19.11–20.15)

Âmu napwéretòotù ma gòropuu (21.1–22.5)

Bénabwé popai (22.6–21)

Bétapoo popai kà Ioane

¹ Wàéni ê pwina é paari wà Iésu *Kériso, naa goro
ê pâ muru na o tâpo tèepaa me. Wà Kériso, âna é
tòpi gée goo wà Pwiduée Caa, â é mwa cùru pwi jè
angela kêe, ba na é fame ê popai tôo, wâgo Ioane,

pwi ênawéna kêe. Â é tûâri tôô pâ, na go inapàpari tà tèpa âboro kà Pwiduée. ² Go *paâjupâra tàwà ni pâ ê pwina go côo âna popai na é ina tôô wà Pwiduée, goo wà Iésu Kériso*. ³ Cidòri nyuâa pwi âboro na é pûra [târa pâ âboro] ê popai bëeni, na me gée jaa Pwiduée. Â cidòri nyuâa mwara tâpé na rà têre ma pâra wiâra! Ba é jèe wâmwünyabwe ê tòotù na ée mwa pacoo diri pwiri [wà Pwiduée].

Ipwabwàcu

⁴ Go wii târa pâ 7 wâra pwapwicîri, na province Asia[†]: Wâdé na tâa jaawà ê *aupwényunuâari, ma ê *pimeaari imudi, ma ê pinaanapô:

Aupwényunuâari na me gée jaa wà Pwina é napwiri, ma nabà, â ée mwa me!

Aupwényunuâari na me gée goro ê *Nyuâaê Pwicîri, na é tâa béaa kâra autâa kà Pwi Ukai, [na é pwacèwii 7 nyuâa‡, naa na pai tâbawêe kêe]!

⁵ Aupwényunuâari na me gée goo Iésu Kériso! Wâé na é inapàpari Pwiduée goro âjupâra. Â wâé na é pwi âboro na é mara wâro cônâ gée na aubâ. Â wâé kaa Pwi Ukai kà diri tèpa ukai wâni gòropuu!

* **1:2** Goo wà Iésu Kériso—é, Popai kà Iésu Kériso. **1:3**

Auinapàpari 22.7,10 **1:4** Exode 3.14–15; Auinapàpari 3.1, 4.5

† **1:4** Asia—Wâ napô Turquie nabà. ‡ **1:4** Nyuâaê Pwicîri...na é pwacèwii 7 nyuâa—Grec: Tèpa 7 nyuâa. Nimaro 7 âna ucina goo pai tâbawêe kà Pwiduée, wiâra auniimiri kà tèpa Juif. **1:5** Psalme 89.28; Kolosé 1.18

Â wàé pwina é dau meaarijè, â é tipijè jii ê pâ èpà kâjè, goro domii kêe [na joro na ia é bà ba kâjè].⁶ Â é pwa ma jè tèpa naîri Mwaciri kêe, ma jè coo ara Pwiduée[§], caa kêe, ba na jè piénawéna kêe. Wâdé na tâa jaaé ê pai maina ma muugère, ma pâtàmee, dàra góiri awé! Amen! Wâdé na wàra!

⁷ Guwà tâmaari! Ba ée jèe tâpo me, na pâ nee. Â rà o cau côôê diri tèpa âboro—wà mwara tâpé na ia rà tòtée goro da. Â rà o mwa i ma pijinünü diri pâ Ba wâni góropuu. Amen! Wâdé na wàra!

⁸ É ina wà Pwi Ukai Pwiduée, pâ: «Wâgo *Alpha* ma *Oméga*, pwi autapoo goo ma pwi pwâadèreè*. Wâgo na go napwiri, ma nabà, â go o mwa me. Wâgo Pwina dau pwa Pâtàmoo naa góro diri pâ muru.»

É côô Iésu Kériso naa na muugère kêe

⁹ Wâgo Ioane, pwi a cèikî béewà, na jè cau pwa-maagé côo, ba wàrapwiri goo pai pâra wiâ Iésu kâjè. Êco na jè cimwü ma pidàpwicâarijè, ma jè cau tapacíri ê Mwaciri kêe.

[Na pwi pâara na ia é patùrao wà Pwi Ukai, âna] go tâa na karapuu naa góropô Patmos, gée goro ê pai picémara kôô ê popai kà Pwiduée, ma pai paâjupâra kôô Iésu.¹⁰ Â, na jè tòotù pwapwicíri, tòotù kà Pwi Ukai, [â go gére pwapwicíri]. Â é

1:6 1 Pétér 2.9; Auinapàpari 5.10, 20.6 § **1:6** Jè coo ara Pwiduée—Grec: Jè tèpa pwa ârapwaailò. **1:7** Daniel 7.13; Zakarie 12.10; Mataio 24.30; Ioane 19.34-37; 1 Tésalonika 4.17 **1:8**

Auinapàpari 21.6, 22.13 * **1:8** Wâgo...pwi autapoo goo ma pwi pwâadèreè—É tòpò diri pâ muru wà Pwiduée, â diri pâ muru, âna kêe. Alpha—Bétapoo aupwa âmu tii naa na alphabet na grec; Oméga—Bénabwé wèe.

popao ê Nyuâaê Pwicîri. Â go têre na càùo ê jè pwâratûra na dau maina, pwacèwii airi tutu.

11 Â é ina tôô pâ: «Gà wii naa na tii ê pâ muru na gà côo. Â gà panuâ pâ, târa pâ 7 wâra pwapwicîri, wâna pâ ville bèeni—wâ Éfeso, ma Smyrne, ma Pergame, ma Thyatire, ma Sardes, ma Philadelphie ma Laodicée.»

12 Â go tabiio, ba na go côo pâ wàilàapà na patûrao. Â go côo 7 wâra ânye mwani mii. **13** Â wânabibiu kâra, âna é coo wê wà *Pwina naîri âboro†. Âna é coona ê ârabwée gorî. Â ê pûukake‡ na pii nawâaê goo, âna mwani mii. **14** Â ê wàrapûruê, âna pwaa, pwacèwii ê nee na dau pwaa§. Â ê du âraporomee, âna pwacèwii ê doromara ânye. **15** Â ê du âê, âna pwacèwii paò mii, na tòò goro ânye, ma dau pwâra. Â pwâratûra kêe âna dau maina pwacèwii airi pwirítée* na dau maina. **16** Â é cipa goro iê étò, ê 7 ïricò. Â gée pwêe, âna còobé ê tauwa, na pipwêe bëepi. Â ê naporomee âna é pwâra pwacèwii i tòotù naa po gopaé bwàti.

17 Â go cigòboo, â go tùu jùruo araé, â câgo caa gù, goo pai wâgotô.

1:13 Daniel 7.13, 10.5 † **1:13** Pwina naîri âboro—é, Pwina é pwacèwii ê âboro. ‡ **1:13** Pûukake—Karapuu opii nawâajè, târa paa. **1:14** Ézéiel 43.2; Daniel 7.9, 10.6; Auinapàpari 2.18, 14.2, 19.12 § **1:14** Dau pwaa—Napéaati naa na grec pâ: Pwacèwii ê wàramutô na pwaa, â pwacèwii ê neige. * **1:15** Pwacèwii airi pwirítée—é, Pwacèwii pâ wià na dau maina. **1:16** Hébéro 4.12; Auinapàpari 2.12, 19.15 **1:17** Ésaïe 44.6, 48.12; Auinapàpari 2.8, 22.13

Êco na é tòpò îê étò naa gò-o, â é ina tôô pâ: «Gà cibwaa nama wâgotâgà! Ba wâgo-ni, wâgo na go autapoo goo ma pwâadèreè. ¹⁸ Â wâgo, âna wâgo Pwina é wâro[†]. Ia go jèe bà, êco na êni, âna go jèe *wâro dàrà gòiri awé, â pwa pâtamoo naa goro ê pwâra bà. Ba go tà pa ê kii, târa ê ‘Napô kà tèpa bà’. ¹⁹ Â gâ wii naa na tii ê pwina gà côo—ê pâ muru nabà, bau ê pâ muru na o mwa tà tèepaa.

²⁰ «Wàéni ê pai ina wèè na tâbinyiri, goro i pâ 7 wâra ânye mwani mii, ma i pâ 7 ïricò, na ia gâ côo naa na ô étò: Ba i pâ 7 wâra ânye, âna tèpa 7 wâra pwapwicîri. Â i pâ 7 ïricò, âna tèpa 7 angela[‡] kâra.»

tii târa 7 wâra pwapwicîri <α>

2

(Naporomee 2-3)

1 <α> Tà tâpé Éféso

¹ [É ina tôô* wà *Pwina naíri âboro, pâ]: «Gà wii pâ, tà pwi *angela[†] kâra ê wâra pwapwicîri wâ Éféso pâ:

«Wàéni ê popai kôo, wâgo na go cipa na nararaïô étò i 7 ïricò; â go pâra nabibiu kâra 7 wâra ânye mwani mii, [ma wéhaarirà]. Â go ina tâwà pâ: ² Go jèe tâmogðori ê wâro kâwà[‡], ma êdiri pâ wakè

[†] **1:18** Pwina é wâro—é, Pwina é naa wâro. [‡] **1:20** Tèpa 7 angela kâra—Pwiri tèpa angela, é, pwiri tèpa âboro. (Angela naa na grec, âna pai ina wèè pâ: Pwi apame ê popai.) **2:1** Auinapàpari 1.16

* **2:1** Tôô—Wà Ioane na é wii tii. [†] **2:1** Pwi angela—é, Pwi apitûâ. Ipaiwà naa na nee tii 8,12,18. (Côo note goo Auinapàpari 1.20.) **2:2** 1 Ioane 4.1 [‡] **2:2** Wâro kâwà—Grec: Wâro'gà. È tii, âna wii tà pwi apiwéaari ê wâra pwapwicîri, ba kâra diri tèpa wâra pwapwicîri na é wéhaarirà.

kàwà, ma ê pai pidàpwicâariwà. Â go jèe tâmogòori pâ guwà cicara tâpé na nümarà na rà pwa na èpà. Ba guwà jèe côoina tèpa pwâ, na rà pi-inâ goorâ pâ, rà tèpa *apostolo, [na go cùrurâ pâ]. ³ Â guwà pwamaagé côo, ba wàrapwiri gooò. Éco na câguwà caa panuâ ê cèikî kàwà naa gooò§.

⁴ «Â caapwi co, pwa ê càragà na èpà, â go patùrawà ba góo. Guwà jèe tubatiàu pwâranümawà gooò*, na tâa goowà béaa. ⁵ Wâdé na guwà niimiri wâna na ia guwà tûu naawê. Â guwà pinünüma ma guwà biiwà, â guwà wârori cônâ ê càrawà béaa, [na ia wâdé tà Pwiduée]! Ba go péa tèepaa mariwà, ma popa jiiwà i wâra ânye kàwà.

⁶ «Éco na wâéni ê càrawà na wâdé. Ba guwà èpâri, pwacèwiio ê pâ wakè kà tèpa Nicolaïtes†.

⁷ «Wà pwina pwa pwâranyürüê, âna wâdé na é têre, ê pwina é ina ê Nyuâaê Pwicîri târa pâ wâra pwapwicîri!

«Â wà pwi âboro na é piétò [jii ê èpà] âna go o mwa naa târù têe, ma é uti ê pwâra upwâra târa wâro, na wâna aupwanapô kà Pwiduée naa *napwéretòotù.

Nabwé!»

2 <α> Tà tâpé Smyrne

§ **2:3** 2e phrase—Grec: Càcaa oratâwà. * **2:4** Pwâranümawà gooò—é, Pwâranümawà goo tèpa cèikî bêewà. **2:5** Auinapàpari 3.3

† **2:6** Tèpa Nicolaïtes—Tèpa pwa pupûra na tèpa pwâ na rà pacâmuri tèpa cèikî naa goo Kériso goro pâ popai na pwâ. Munaa rà ina pâ, tâa târa ê autâmogòrimuru na tâbinyiri, â rà niimiri pâ ê nyuâajè co na âjimuru, â càcaa naiijè, êkaa na wâdé na jè wâro imudi goro naijjè. Pwiri rà pâra wiâra pwi âboro na nee Nicolaüs. **2:7** Genèse 2.9; Auinapàpari 22.2,19

8 [Wà Pwina naîri âboro, âna é ina tôô mwara, pâ]:
«Gà wii pâ, tà pwí angela kâra ê wâra pwapwicîri
wâ Smyrne pâ:

«Wâéni ê popai kôo, wâgo na go autapoo goo ma
ê pwâadèreè, na ia go bà, â go jèe wâro cônâ. Â go
ina tâwâ pâ:

9 «Go jèe tâmogòori ê pai tâa na aré kâwâ, ma pai
ticè kâwâ. Â po dau wâru pâ aupwényunuâari kâ
Pwiduée naa gòwâ! Â go jèe tâmogòori ê pâ picocoo
kâ tâpé na râ ina pâ râ tèpa *Juif—[tèpa âboro kâ
Pwiduée]—âna càra caa tâpé géewê. Ba râ tèpa âboro
kâ *Caatana.

10 «Â go ina tâwâ pâ: O mwa pwa cè ji pâara‡ cène
guwâ o tâa na aré ma tòina na. Ba wà Caatana,
âna ée mwa nama tòpò cè pâra tâpé gée goowâ, naa
na karapuu, ba na pai tacaiwâ diri. Êco na guwâ
cibwaa nama wâgotâwâ. Â guwâ cimwü naa na
ê cèikî kâwâ, ipaiwâ na pâra nau pôtamwarawâ. Â
go o mwa naa pumara wakè kâwâ—ê bwe korona,
târa wâro§.

11 «Wà pwina pwa pwâranyüruê, âna wâdé na é
têre ê pwina é ina ê Nyuâaê Pwicîri târa pâ wâra
pwapwicîri!

«Wà pwí âboro na é piétò [jii ê èpâ] âna o câé caa
tatée ê béârailu kâra pwâra bà. [Ba ée mwa wâro jaa
Pwiduée dàra góiri.]

2:9 2 Korénito 11.14–15; Auinapàpari 3.9 **2:10** 2 Timotéo 4.8;
Jacques 1.12 ‡ **2:10** Cè ji pâara—Grec: 10 tòotù. § **2:10** Go o
mwa naa pumara wakè kâwâ—ê bwe korona, târa wâro—Munaa pai
ina wèe pâ: Go o mwa naa tâwâ ê âji wâro, é, pwiri Go o mwa naa
tâwâ ê câmawâ na guwâ wârori ê wâro. **2:11** Auinapàpari 20.14,
21.8

Nabwé!»

3 <α> Tà tâpé Pergame

12 [Wà Pwina naîri âboro, âna é ina mwara tôo, pâ]: «Gà wii pâ, tà pwì angela kâra wâra pwapwicîri wâ Pergame pâ:

«Wàéni ê popai kôo, wâgo na pwa i tauwa kôo, na pipwêe bëepi. Â go ina tâwâ pâ:

13 «Go tâmogòori pâ wâna na guwà tâa wê, âna é pitûâ naawê wâ Caatana. Êco na guwà nye cipa ba mwü ê neeô. Â go jèe tâmogòori pâ rà popa jiiwâ Antipas, wâ pwina é *târù na é *paâjupâraô. Â rà pôtàmwereê, naa na ville kâwâ, na é tâa wê wâ Caatana. Êco na câguwâ caa pitütôowâri ê pai cèikî naa gooò.

14 «Â caapwi co, pwa ê càragà na èpà, â go patùrawà ba góo. Ba rà wâjaawà wâ tèpa âboro na rà pwaduwâ kà Balaam. Ba é [pwì *péroféta biu, pwì a pwâ, na ia é] pitu tà ukai Balak, ba na é pa-imwüru ê Ba *Isaraéla. Ba é nama rà uti ê pâ *ârapwaailò na naa târa ê pâ ânuuru duée imudi. Â é nama rà pwa wârogòronaigé* wâ pâra tâpé.

15 «Â wârapwiri jaawà nabâ, ba pwa cè ârapàarawâ, na rà pâra wiâra ê ârapupûra kà tèpa Nicolaïtes. **16** Â go ina tâwâ pâ, guwà pinünüma ma guwà biiwâ! Ba go péa tèepaa mariwâ, [pame

2:14 Nombres 22-24, 25.1-2, 31.16; 2 Pétéru 2.15
Wârogòronaigé—Prostitution. **2:16** Auinapàpari 3.11

* **2:14**

wârimuru kàwà]. Â go o pipaa ma wàilà, goro ê tauwa na me gée pwâô†.

17 «Wà pwina pwa pwâranyüruê, âna wâdé na é têre ê pwina é ina ê Nyuâaê Pwicîri târa pâ wâra pwapwicîri!

«Wà pwi âboro na é piétò [jii ê èpà] âna go mwa naa têe ê utimuru gée napwéretötù—ê *manne* na ia pacâruri‡. Â go mwa naa têe atü pwaa, na wii naa goo, ê nee na bwaa âmuê. Ê nee bëepwiri, âna o câé caa tâmogòori cè jè âboro, êco pwi âboro na é tòpi.

Nabwé!»

4 <α> Tà tâpé Thyatire

18 [Wà Pwina naîrî âboro, âna é ina mwara tôo, pâ]: «Gà wii pâ, tà pwi angela kâra ê wâra pwapwicîri wâ Thyatire pâ:

«Wâéni ê popai kôo, wâgo *Pwina naî Pwiduée, wâgo na du âraporomeô, âna pwacèwii ê doromara ânye. Â du âô, âna pwacèwii paò mii, na tòo goro ânye, ma dau pwâra. Â go ina tâwà pâ:

19 «Go jèe tâmogòori ê wâro kàwà, ma ê pâ wakè kàwà. Ba guwà cèikî naa gooò, â guwà meaari tèpa âboro, ma pitu târa. Â guwà pidâpwicâariwà. Â go

† **2:16** È tauwa na me gée pwâô—Ucina goro ê Popai kà Pwi Ukai na âjupâra. Wà Iésu, âna ée mwa popa popai kêe, ba na é pitèi tèpa pwâ na rà ébii ê popai kêe. **2:17** Exode 16,4,14–15,33–34; Ésaïe 62,2; Ioane 6,48–50 ‡ **2:17** Manne na ia pacâruri—Wà Pwiduée, âna é pa-ija tèpa Isaraéla na rà tâa namaré, goro ê manne. (Côo 2^enote goo Hébérû 9,4.) Rà niimiri wâ pâra tèpa Juif pâ, wâ péroféta Iéremia, âna é pacâruri ê jè dàra manne, tapacîri ê tòtotù na o mwa pacoo ê pwâra ukai kà pwi Mesia. **2:18** Auinapàpari 1,14–15

tâmogòori pâ guwà dau pwa pâ wakè na wâru, jii béaa.

20 «Â caapwi co, pwa ê càragà na èpà, â go patùrawà ba göö. Ba [dau èpà tôo, na] câguwà caa pacoo tô ilàri Jézabel§. Wà tôobà, âna é ina pâ é tô péroféta, na é pame ê popai kôo. Éco na é pwâ, â é pa-imwüru tèpa âboro kôo, ba na rà pwa na èpà. Ba é nama rà uti ê pâ ârapwaailò, na naa târa ê pâ ânuuru duée imudi. Â é nama rà pwa ê wârogòronaigé wà pàra tâpé.

21 «Wà tôobà, âna é pwacèwii tô ilàri gòronaigé*. Â go dau naa têe pàara târa ma é pinünüma ma é biié. Éco na tàutêe na é pitòotéri ê wâro kêe. Ba nümee [na é tâa göro aupuu kêe, ba] na é tà pwa pâ tûâ kêe na miiri.

22 «Â wâdé, ba ée mwa tâa göro aupuu kêe, êco na go o jèe tâpo tugée naa gooé, â ée mwa pwa-maagé côo naawê. Â ipaiwà naa goo wà tâpé na rà pwaduwà kêe, wiàna càra caa pinünüma ma rà biirà, jii ê pâ tûâ na èpà bèepwiri.

23 «Üu, go o mwa nama rà bà, diri tâpé na rà pâra wiâê†. Â diri tèpa wâra pwapwicîri, âna rà o mwa cau tâmogòori pâ, wâgo Pwina é tâmogòori diri pâ auniimiri ma câbewâdé, na tâbinyiri wâna pwâranüma tèpa âboro. [Guwà ipwacôoco!] Ba go mwa jèpa naa tâwà, wiâra jèpa wakè kâwà.

2:20 1 Rois 16.31; 2 Rois 9.22 § **2:20** Jézabel—Munaa ucina goo wà Jézabel, naa na Aamwari Béaa, na ia é pame ê pwapwicîri tâ Baal.
(Côo 1 Rois 16.31-33.) * **2:21** É pwacèwii tô ilàri gòronaigé—Ucina goro ê wâro, na càcaa papwicîri Pwiduée. **2:23** Psaume 7.10;
Jérémie 17.10; Auinapàpari 20.12-13 † **2:23** Diri tâpé na rà pâra wiâê—Grec: Pâ naîê.

24 «Napwa naa goo wà tâpé na rà pâra wiâ Jézabel, âna rà ina pâ rà mudàra cè ‘ârapupûra na wâgòro’. Âna rà pwâ, ba rà mudà co wà Caatana[‡]. Éco na wà pâra tâpé gée goowà gée pwiri Thyatire, âna câguwà caa wàrapwiri. Â [pwa ê popai kôo ba kâwà, â] càcaa jè nakake na dau tòina. **25** Go tûâri tâwà co pâ, guwà tâjûru ba mwü ê pâ muru na guwà tà pa§, tèepaa naa goro pai wâjué cônâ kôo.

26-27 «Wà tâpé na rà piétò—wà tâpé na rà tà pitêre dòo, tia pwâadèreè—âna go o mwa naa târa ê târù, na é naa tôo wà Caa kôo. Ba rà mwa pitûâ naa goo diri pâ Ba góropuu. Â rà pòogairà goro tâjò paò, pwacèwii wâra jawé puu pècidaa. **28** Â go naa târa mwara ê íricò kaatâdaa, na é tame i tòotù, [ba na câmu kâra pai piétò kâra].

29 «Wà pwina pwa pwâranyüruê, âna wâdé na é têre ê pwina é ina ê Nyuââê Pwicîri târa pâ wâra pwapwicîri!

Nabwé!»

3

5 <α> Tâ tâpé Sardes

1 [Wà *Pwina naíri âborô, âna é ina tôo mwara, pâ]: «Gà wii pâ, tâ pwi *angela* kâra ê wâra pwapwicîri wâ Sardes, pâ:

[‡] **2:24** 1re & 2e phrases—Grec: Rà ina pâ, rà tâmogòori ê pwina wâgòro naa jaa Caatana. **2:25** Auinapàpari 3.11 § **2:25** Guwà tâjûru ba mwü, ê pâ muru na guwà tâpa—Ê cèikî kâra, bau ê pâ muru na wâdé na rà pwa. **2:26-27** Psalme 2.8-9 **2:26-27** Psalme 2.9 **2:28** Auinapàpari 22.16 **3:1** Auinapàpari 1.4,16 * **3:1** Pwi angela—é, Pwi apitûâ. Ipaiwâ naa na nee tii 7 ma 14. (Cô note goo Auinapàpari 1.20.)

«Wàéni ê popai kôo, wâgo na dipitirio [ê pàtàmara ê Nyuâaê Pwicîri, na é pwacèwii] 7 nyuâa [naa na pai tâbawêe kêe]; â kôo mwara, tèpa 7 îricò. Â go ina tàwà pâ:

«Go jèe tâmogòori ê wâro kàwà, ma ê pâ wakè kàwà. Go têre popai goowà, ba guwà paari pâ guwà tacî ma wâro, êco na guwà jèe tâgère bà. ² Â go côo pâ ê tûâ kàwà, âna càcaa wâdé tà Pwiduée Caa kôo. Ékaa na go ina tàwà pâ: Guwà cimadò! Â guwà pagò ê ji dàramuru na wâdé na bwaa tà tâa jaawà. Ba guwà o péa tà bà bamwara.

³ «Guwà pinünüma ma guwà biiwà! Â guwà tà nünümarì ê popai na guwà jèe têre ma tòpi. Â guwà pitêre dèe! Ba go o péa papòwà, pwacèwii pwí a mura. Ba câguwà caa tâmogòori cè ineretòotù, cèna go tèepaa dariwà[†] na.

⁴ «Â caapwi co, na pwa pàara gée goowà, wâ Sardes, na càra caa tubatòri ê ârabwée kàra, ba wâdé tôo, ê wâro kàra. Â go o mwa naa târa ê ârabwée pwaa na jajau. Â bà mwa picaapâra [naa na pai piétò kâbà‡, na ara diri tèpa âboro].

⁵ «Ba wà diri tâpé na rà piétò [jii ê èpà] âna rà o coona cè ârabwée na pwaa cèna wàrapwiri. Â o câgo

^{3:3} Mataio 24.43–44; ¹ Tésalonika 5.2; Auinapàpari 2.5, 16.15

† ^{3:3} Ineretòotù, cèna go tèepaa dariwà na—Pai tèepaa kà Kériso naa jaarà, ba na é pitèirà, â càcaa pai wâjué côwâ kêe, na bénabwé tòotù.

^{3:4} Jude 1.23 ‡ ^{3:4} Naa na pai piétò kâbà—È ârabwée pwaa, âna ucina goro ê pai piétò. Côo nee tii 5. ^{3:5} Exode 32.32–33; Mataio 10.32; Luka 10.2, 12.8

caa câtùra ê neerà gée na ê Tii goro wâro§. Â go mwa inapàpari, na ara Caa kôo ma pâ angela kêe, pâ, rà tèpa âboro kôo.

⁶ «Wà pwina pwa pwâranyüruê, âna wâdé na é têre ê pwina é ina ê Nyuâaê Pwicîri târa pâ wâra pwapwicîri!

Nabwé!»

6 <α> Tà tâpé Philadelphie

⁷ [Wà Pwina naîri âboro, âna é ina tôô mwara, pâ]: «Gà wii pâ, tà pwi angela kâra ê wâra pwapwicîri wâ Philadelphie pâ:

«Wâéni ê popai kôo, wâgo na go pwicîri ma âjupâra. Wâgo na go tà pa ê kii, târa pwâra ukai kâ *Davita. Ê pwina go tâpiri*, âna o ticè na pâriê ma é târi; â ê pwina go târi, âna o ticè, na pâriê ma é tâpiri. Â go ina tâwâ pâ:

⁸ «Go jèe tâmogòori ê wâro kâwâ, ma ê pâ wakè kâwâ. Po dau ticè nii ma pâtâmawâ, êco na guwâ tà pitêre dàra ê popai kôo. Â câguwâ caa pitütôowâri ê neeô. Guwâ côo, go jèe tòpò na arawâ ê goropwârawâ na jèe tâpiri. Â nye ticè âboro cène é tâmogòori târi.

⁹ «Pwa pârà tâpé jaawâ, na rà ina pâ rà tèpa *Juif [ma tèpa âji âboro kâ Pwiduée]. Êco na càra caa tâpé géewê, ba rà tèpa âboro kâ *Caatana. Â wà tâpéebâ,

§ **3:5** Tii goro wâro—Munaa tii kâ Pwiduée, na é wii naa na, diri pâ nee tâpé na é naa târa ê âji wâro. (Côo Filipi 4.3.) Pwiri tii na wii naa na ê pâ pumara wakè kâ tâpé na dau gôò ê cêikî kâra. **3:7** Ésaïe 22.22

* **3:7** Ê pwina go tâpiri... Pai ina wèe pâ, é pitûâ naa goo diri pâ muru wà Kériso, â é nye pacoo ê câbawâdé kêe. Nye ticè na pâri ma é cicaraé. **3:8** 1 Korénito 16.9 **3:9** Ésaïe 45.14, 49.23, 60.14; Auinapàpari 2.9

âna go o mwa nama rà cigòboo na arawà. Â rà o nye tâmogòori pâ dau wânümoo goowà.

10 «Ba guwà nye pitêre dàra ê popai kô, ba na guwà cimwü ma pidàpwicâariwà. Â gée goo pwiri, â go o mwa wéaariwà, na tòotù kâra aré ma tòina. Na tòotù bëepwiri, âna o tacai diri pâ âboro gòropuu.

11 «Êco na guwà tà tacî! [Ba go péa papòwà.] Â guwà tâjìru ba mwü ê pâ wâdé [na wâna pwâranümwâ]. Ba o péa tà upa jiiwà ê câmawà.

12 «Wà pwi âboro na é piétò [jii ê èpà] âna go o mwa nama é pwi âra wâ, târa wâra pwapwicîri kà Pwiduée Caa kô. Â o câé caa còobé côwâ. Â go o mwa wii naa gooé, ê nee Pwiduée Caa kô, ba é pwi âboro naa napô kà Pwiduée—âna *Iérusaléma na bwaa âmuê, na ée mwa paboome wà Pwiduée, gée napwéretòotù. Â go o mwa wii mwara naa gooé, ê neeô na bwaa âmuê.

13 «Wà pwina pwa pwâranyüruê, âna wâdé na é têre ê pwina é ina ê Nyuââê Pwicîri târa pâ wâra pwapwicîri!

Nabwé!»

7 <α> Tà tapé Laodicée

14 [Wà Pwina naîri âboro, âna é ina mwara tôo, pâ]: «Gà wii pâ, tà pwi angela kâra ê wâra pwapwicîri wâ Laodicée pâ:

«Wàéni ê popai kô, wâgo na ina gooò pâ ‘Amen ma Wâdé na wâra’. Wâgo kaa na go inapàpari wà Pwiduée goro âjupâra. Â wâgo pwi pâara ma pwi

naigé mara diri ê pâ muru na é tòpò wà Pwiduée.
Â go ina tàwà pâ:

15-16 «Go jèe tâmogòori ê wâro kàwà, ma ê pâ wakè kàwà. [Câguwà caa piénawéna kô goro diri pwâranümwà.] Wâdé na guwà moo, é wâdé na guwà tòoka. Éco na guwà tâa nabibiu. Guwà ipwacôoco, ba go péa gariwà!

17 «Guwà pi-inà kàwà pâ, dau wâru neemuruwà, ma mwani kàwà, â nye ticè cè jè muru cèna tiàu jiiwà.

«Éco na ticè tàwà, ba câguwà caa côoinari pâ po dau pwaé kàwà! Ba po dau ticè âji neemuruwà, â guwà bwi, ma cicàpé!

18 «Â go ina tàwà pâ: Wâdé na guwà wâri jiio mwani mii, na cîri naa goro ânye, na dau pwâra ma maina wâri wèe. Â o pwa neemuruwà, na ara Pwiduée. Â guwà wâri ê pâ ârabwée na dau pwaa, ma guwà o coona. Ba na wàrapwiri, â o câguwà mwa caa kamu, goro pai cicàpé kàwà. Â guwà wâri jiio, cè wâi târa âraporomeewà, ba na guwà o niâ bwàti.

19 «Go pa-icôo ma tòimiri tèpa âboro na dau wânümoo goorà. Â gée goo pwiri, â guwà tacî, â guwà pinünüma ma guwà biiwà. Â guwà tòotéri ê wâro kàwà!

20 «Guwà côo, go coo goropwârawâ, â go cùu. Â wiàna é têre ê pwâratùra kô cè jè âboro, ma tâpiri tôo, â go too darié, ma bu pi-ijs naima.

21 «Wà pwi âboro na é piétò [jii ê èpà] âna go o mwa nama é tâaboo pwacèwio, naa goro jènere ê autâa kôo. Ba go jèe piétò, â go jèe tâaboo naa goro jènere ê autâa kà Caa kôo. **22** Wà pwina pwa pwâranyüruê, âna wâdé na é têre ê pwina é ina ê Nyuâaê Pwicîri târa pâ wâra pwapwicîri!

Nabwé!»

4

Rà pwamaina Pwiduée naa napwéretòotù

1 Gée na càùru ê pâ muru bëepwiri, â go côo naa na nyuâa, [wâgo Ioane] ê goropwârawâ napwéretòotù, na tâpirlé. Â go têre mwara i pwâratùra, na é pwacèwii ê airi tutu. Â é ina tôô pâ: «Gà toome naani, ba na go paari tâgâ ê pâ muru na o tâpo tèepaa.»

2 Â é popao ê Nyuâaê Pwicîri, â go côo ê autâa, nidò *napwéretòotù, na é gére tâa gò wà Pwi Ukai.

3 Â é po dau jajau na pai muugère kêe, â é pwâra pwacèwii jè atü na bwùucùru ma mii*, na dau maina wâri wèe. Â é tâbèepi autâa ê ubà, na é pwâra pwacèwii ê atü émeraude.

Tèpa 24 âboro pwanümarà

4 Wâbèepi autâa kà Pwi Ukai, âna go côo pâra autâa na po 24. Â rà tâa gò tèpa âboro pwanümarà na rà po 24. Â rà coona pâ ârabwée na pwaa, â rà bweri ê bwe korona mwani mii. **5** Â [go côo] pâ âra

4:1 Auinapàpari 1.1,10

4:2 Ésaïe 6.1

4:3 Ézékiel 1.28

* **4:3** Atü na bwùucùru ma mii—Atü ‘jaspe’ ma ‘sardoine’. **4:4** Auinapàpari 3.18 **4:5** Ézékiel 1.13; Zakarie 4.2; Auinapàpari 1.4, 8.5, 11.19, 16.18

kâra tikakara, na pâra gée goo i autâa kâ Pwi Ukai, â [go têre] ê pwâra kûu kêe. Â wâbéaa kâra autâa kêe, âna râ tâa wê ê pâ 7 uèù na tà udàrù. Â wàilà pwiri [câmu goro ê Nyuâaê Pwicîri kâ Pwiduée, na é pwacèwii] 7 nyuâaê [naa na pai tâbawêe kêe]. ⁶ Go côo naawê mwara, pé nawià, na dau pwéelaa awé.

Ârapàpé macii na pwa nyuâarà

Go côo pâ macii na pwa nyuâarà, na râ po 4, tèpa pwamaina Pwiduée[†]. Â dau wâru pâ âraporomeerà. Ba râ tâa ararà, ma wâ pwâgùrurà, â tâpitiri ê naiirà. ⁷ Â wà pwi jèpwi, âna wàra munaa liô‡, â wà pwi jèpwi, âna wàra munaa pwi nari paaci, â wà pwi jèpwi, âna é pa naporomara âboro, â wà pwi jèpwi, âna é pwacèwii ê marü bwaamata§ na é gére tâdòiti. ⁸ Â jèpa pwa 6 itoorà. Â pwa âraporomeerà pitiri goorà. Â râ nye tà nyabi, naa ne ma pwaa, ma ina pâ:

«É pwicîri! É pwicîri!
 É pwicîri wà Pwi Ukai,
 ba wàé Pwiduée,
 na é patàrù diri.
 Dau pwa nii kêe,
 naa góro diri pâ muru.
 Ba wàé nabà,

4:6 Ézékiel 1.5-10,22, 10.14 † **4:6** Macii na pwa nyuâarà...tèpa pwamaina Pwiduée—Grec: Étres vivants, na râ tâa jaa Pwiduée, ba na râ pwamainaê. Pwacoé ma jè ina pâ, pwacèwii dà. Pwiri tâpo pwacèwii pâ macii, é, pâ âboro, é, pâ angela, é, pâ nyuâa. ‡ **4:7** Liô—Lion. § **4:7** Marü bwaamata—Aigle. **4:8** Ésaïe 6.2,3; Ézékiel 1.18, 10.12

â wàé napwiri,
â é gére me côwâ!»

⁹ Â rà nye tà cagòtù, ma pwamaina, ma pwaolé tà Pwi Ukai, na é tâa gò ê autâa kêe, wà Pwina é *wâro dàra göiri awé. ¹⁰ Â, na diri pâ pâara na rà pwamainaê na, â wà i tèpa 24 âborò pwanümarà, âna wàilà mwara, âna rà cigòboo, ma tùu jùrurà araé. Â rà pwamaina wà Pwina é wâro dàra göiri awé. Â rà tapwùtù i pâ bwe korona kàra na araé, â rà ina têe pâ:

11 «Wâgà Pwi Ukai,
wà Pwiduée kâbà,
âna wâgà, na pâri
ma ipwamainagà,
ma cagòtùgà.
Gà dau pwényuâa;
Dau pwa pâtâmagà,
naa gòro diri pâ muru.
Wâgà na gà tapoo
diri ê pâ muru.
Wâgà na gà pacoo,
gée goro ê câbewâdé'gà. Nabwé!»

7 aupii gorò tii <β>

5

(Naporomee 5-7; 8.1-5)

É tâpiri tii wà Pwi nari mutô

¹ Go côô ê tii na pipîri, na é cipa goro îê étò wà Pwi Ukai, na é gére tâa gò jè autâa. Pwa aupwa tii bëepi ê pwi tii-bâ. Â pwa pâ aupii na rà po 7*. ² Â go côô jè *angela na dau pwa pâtâmee, na é tomara too, â é ina pâ: «Wàilàapà cèna pâriê ma é tipi ê pâ aupii, ma pòpwara ê tii bëeni?»

³ Èco na nye ticè pwi jè âboro, cèna pwa tarù kêe ma pwa pâtâmee ma é tipi ma pòpwara i tii, ma é côô—ticè nidò napwéretòotù, ma wâni gòropuu, ma wâna aranara napuu. ⁴ Â go i, â go dau i, gée goro na nye ticè pwi jè âboro na pâriê ma é tipi.

⁵ Â é ina tôô i pwi jè ârapàara i tèpa ijiao pâ: «Gà cibwaa i! Ba pwa pwi âboro caapwi, na pâri ma é tipi ê pâ 7 aupii, ma pòpwara ê tii. Ba wà [pwina rà ina gooé pâ] Pwi liô, gée na wâao kâ *Juda; wà pwi ukai, na é pwi gòobàra wà ukai *Davita. Ba wàé na é jèe piétò!»

Pâri Pwi nari mutô

⁶ Nabwé, â go côô ê *Pwi nari mutô na é gére coo ara ê autâa kâ Pwi Ukai, wânabibiu kâra i ârapapé macii na pwa nyuâarâ, ma i tèpa ijiao. Â wâra munaa tétâmwereê, ma pwa *ârapwaailò gooé. Â po 7 pâ gi kêe, ba dau pwa pâtâmee, â 7 âraporomée mwara. Â wàilà pwiri [ê câmu goro] ê Nyuâaê Pwicîrit[†], na é cûrué pâ wà Pwiduée, naa gòropuu

^{5:1} Ésaïe 29.11; Ézéiel 2.9–10 * ^{5:1} Pâ aupii na rà po 7—Pigabia bwàti goro buci (cire de bougie). Â wà pwi awii tii, âna é pwa câmu kêe naa na buci. ^{5:5} Genèse 49.9; Ésaïe 11.1,10; Auinapàpari 22.16

^{5:6} Zakarie 4.10; Ioane 1.36; Auinapàpari 13.8 † ^{5:6} Nyuâaê Pwicîri—Grec: 7 nyuâa.

diri. [Ba ê Nyuââê Pwicîri, âna pwacèwii 7 nyuââ,
naa na pai tâbawêe kêe.]

⁷ Â wà i Pwi nari mutô, âna é me naa goo i autââ
kà i Pwi Ukai, na ia é popa i tii naa na îê étò. Â é
pa jiié i tii. ⁸ Â rà cau cigòboo, ma tùu jùrurà araé,
i tèpa ârapàpé macii ma wà i tèpa 24 ijiao, ba na rà
pwamainaê. Â jèpa pwa gitar[‡] [kà diri tèpa ijiao]
ma ê wâra jawé mwani mii, na wâbé goro jawé
ûrea. Ba êpwiri, âna ê pâ pwâra pwapwicîri kà tèpa
âboro kà Pwiduée. ⁹ Â rà nyabiri ê jè nyabi na bwaa
âmuê, ma ina pâ:

«Wâgà co Pwi nari mutô,
pârigà ma gà pa i tii,
tipi ê aupii goo.
Ba pòtämwaragà;
Gà pwi ârapwaailò;
Gà naa wâro'gà;
Joro domii'gà,
ba kà tèpa âboro,
gée na diri pâ wâao,
ma diri pâ pwâratùra,
gée na pâ napô diri,
ma diri pâ Ba.
Gà tipirà§ diri,
jii pâ èpà kàra,
ba na rà Ba'gà,
ba kà Pwiduée.

5:8 Psaume 141.2; Auinapàpari 8.3–4 [‡] **5:8** Gitar—Grec: Harpe.
Rà ina mwara wà tèpa ijiao pâ: Horépa. **5:9** Psaume 33.3, 40.4,
96.1, 98.1 § **5:9** À tipirà—Grec: Gà wârirà.

10 Rà mwa tâa jaaé*,
ma piénawéna kêe.
Rà o mwa pitûâ
kâra pâ âboro
naa góropuu. Nabwé!»

11 Â gée na càùé, â go côo, â go têre pâ angela, na
rà po dau wâru awé, na pwacoé ma jè pûrará. Â
rà cau cibèepi ê autâa kâ Pwi Ukai—pâbéaa wà têpa
ârapàpé macii, â pâ wê wà têpa ijiao, â tubanabwé
naa goo wà têpa angela bèepwiri. **12** Â rà dau
tomara too wà têpa angela, na rà nyabi pâ:

«Pwamaina Pwi nari mutô,
wà Pwi na ia pòtämwereê!
Ba tà têe pàtämee,
ma neaapiâ kêe,
autâmogòori kêe,
nii ma muugère kêe.
Pâri ma cagòtùé!»

13 Â go têre ê pwâratùra, kâra diri ê pâ pwina
é pwa wà Pwiduée naanidò napwéretòotù, ma
wâni góropuu, ma wâ nawià, ma wâboo côwâ kâra
góropuu. Â rà cau nyabi diri pâ:

«Ma jè pwamainaru:
Pwi [Ukai maina]
na é tâa goro autâa,
ma Pwi nari mutô.

5:10 Exode 19.6; Ésaïe 61.6; Auinapàpari 1.6, 20.6 * **5:10** Rà
mwa tâa jaaé—Grec: Rà mwa pwa ârapwaailò têe. **5:11** Daniel
7.10; Héhéru 12.22

Jè cagòtù-ru dàra gòiri!
 Pwa muugère kàru,
 nii ma gòò kàru,
 dàra gòiri awé! Nabwé!»

14 Â rà tòpi i tèpa ârapàpè macii pâ: «Amen! Wâdé na wàral!» Â rà cau cigòboo, ma tùu jùrurà wà i tèpa 24 ijiao, ba na rà pwamainaru.

6

Tipi i 7 aupii goro tii

1 <β> Pwi a tâa gòro òoci pwaa

1 Gée na càùé, â go côo [naa na nyuâa pâ pàra muru na o mwa tèepaa]: Ba i Pwi nari mutô, âna é tipi i pâbéaa kâra i aupii goro i tii. Â go têre i pwi jè ârapâara i tèpa macii, na é tomara too, pwacèwii airi tikakara. Â é ina [tà pwi jè âboro] pâ: «Gà pâral!» **2** Â é tèepaa me wà pwi a tâa gòro jè òoci pwaa. Â é tà pa wâra bàrada. Â naa têe ê bwe korona kâra ukai. Ba é jèe nye pwi a piétò, â é pâra mwara nau paa, ba na é piétò mwara.

2 <β> Ipaa

3 Nabwé, â wà *Pwi nari mutô, âna é tipi ê béârailu kâra aupii. Â go têre ê béârailu kà tèpa macii, na é ina pâ: «Gà pâral!» **4** Â é tèepaa ê òoci na mii pwacèwii doromara ânye. Â wà pwina é tâa gò, âna naa têe ê pé tàuwa na maina. Â pwa tarù kêe, ba na é dàgòtù ê pinaanapô, géeni gòropuu, ba na rà ipòtämwararà wà tèpa âboro.

3 <β> Copwa

⁵ Nabwé, â wà i Pwi nari mutô, âna é tipi ê béâracié kâra aupii. Â go têre i béâracié kà tèpa macii na é ina pâ: «Gà pâra!» Â é nye tèepaa kaa ê òoci duu. Â wà pwi a tâa gò, âna é cipa ê bëpicâmu* naa na îê. ⁶ Â go têre ê jè pwâratùra, na é pwacèwii pwâratùra kà pwi âboro, gée nabibiu kâra ê pâ ârapâpê macii. Â é ina pâ: «[Gà pâra. Â gà ténoori ê jè ére, gée goro i piûnya, ba na o dau maina wâri wèe, â dau kîri ê âraicu]—caapwi tòotù goro wakè, târa caapwi ji kilo goro blé. Â caapwi tòotù goro wakè, târa âracié câmu goro orge. Èco na gà cibwaa tubaèpà ê l'huile ma ê dipâa†!»

4 <β> Maagé Bâ

⁷ Nabwé, â wà Pwi nari mutô, âna é tipi ê bëârapâpê kâra aupii. Â go têre i bëârapâpê kà tèpa macii, na é ina pâ: «Gà pâra!» ⁸ Â é nye tèepaa kaa ê òoci na pwiu. Â wà pwi a tâa gò, âna nee ‘Maagé Bâ’. Â pwa pwi jèpwi, na é pâra wiâê, âna nee ‘Napô kà tèpa bâ’. Â naa târu târù, ma ru pitûâ naa goro pwi caapwi ére gée goo 4 ére, gée goro tèpa âboro gòropuu. Â ru naa ê ipaa ma copwa, ma maagé. Â rà tipi ê pâ macii a piuti, ba na rà uti ê pâ âboro.

5 <β> Tâpé na pòtâmwararâ

⁹ Nabwé, â wà i Pwi nari mutô, âna é tipi ê bë 5 kâra aupii. Â go niâ boo côwâ kâra *aamwari târa

* **6:5** Bépicâmu—Balance pour mesurer le poids. † **6:6** Gà cibwaa tubaèpà ê l'huile ma ê dipâa—é, Gà cibwaa tubaèpà pâ upwâra olivier ma pâ nadipâa. **6:8** Jérémie 15.1-3; Ézéiel 5.12,17, 14.21

imeai‡. Â go côo naawê, pâ nyuâara diri pâ âboro na pòtämwararà, ba wàrapwiri goo ê pai paâjupâra kàra ê popai kà Pwiduée.

10 Â rà tomara too pâ: «Pwi Ukai wée! Wâgà na dau pwa pàtämagà naa goro diri pâ muru. Â gà pwicîri ma gà âjupâra! O wiidà na gà o mwa pitèi tèpa âboro gòropuu, goro pai pòtämwarabà kàra? O wiidà na gà o mwa pwa wârimuru tarà? Wâdé na gà pitôowâri tarà, goro ê domii kâbà!»

11 Â jèpa naa tarà ê jèpa ârabwée na pwaa, ma ina tarà pâ: «[Guwà cibwaa dumapiê.] Â guwà tèpo nao, tapacîri ê pai o mwa me kà diri tèpa béewà—[tèpa ênawéna kà Iésu] na o pòtämwararà pwacèwiwà.»

6 <β> *Gù diri pâ muru*

12 Nabwé, â wà Pwi nari mutô, âna é tipi ê bé 6 kâra aupii. Â nye tèepaa kaa ê kakürubwaanu§ na dau maina. Â nye po dau gù kaa ê napuu. Â ê tòotù, âna é pâ nau duu, wàra ê imwaano dodà. Â ê parui, âna é mii, pwacèwii ê domii. **13** Â ê pâ îricò, âna rà cau tûuboo naa gòropuu, pwacèwii pai tûu kâra pwâra upwâra na bwaa bwùu, ûna pòu. **14** Â i napwéretòotù, âna tèpo pitiàue pâ, pwacèwii ê jè

‡ **6:9** Aamwari târa imeai—Autel. Côo mwara Neeremuru (Vocabulaire) naa pwâadàra tii. É, aupwa ârapwaailò. Pwiri câmu goro imeai na rà naa tâ Pwiduée wà tèpa âboro kêe, na rà naa têe diri ê wâro kàra. (Côo Filipi 2.17; 2 Timotéo 4.6.) **6:11** Auinapàpari 7.9,13,19.14 **6:12** Mataio 24.29; Apostolo 2.20; Auinapàpari 8.12, 11.13,16.18 § **6:12** Kakürubwaanu—Tremblement de terre. Pé gù napuu. **6:13** Ésaïe 34.4 **6:14** Auinapàpari 16.20

aupuu* na jèe pipîri. Â diri ê pâ jaa ma ê pâ pô, âna rà gù gée na autâa kàra.

15 Â wà diri tèpa âboro gòropuu, âna rà cau uru, naa na pâ aucârû wâna pâ jaa, ma na pâ pwâramara-atü. Ba [ticè âboro na é dau gòò jii ê pâara bëepwiri]—wà tèpa ukai gòropuu, ma wà tèpa âboro imaina, ma wà tèpa ukai kâra coda, ma wà tèpa pwa neemururâ, ma wà tèpa pwa nii kâra, ma wà diri tèpa ênawéna, ma wà diri pâra tèpa âboro. Ba rà cau itâa naa cârû.

16 Â rà ina târa ê pâ jaa, ma ê pâ atü, pâ: «Guwà naapwàniribà jii Pwi Ukai, na é tâa gòro ê autâa kêe. Guwà pacârübà, jii ê pwâra putâmu kà Pwi nari mutô†.»

17 Ba jèe tèepaa ê tòotù na dau maina awé, ma pwa pwùkùru kêe! Ba ru me nau pwa wârimuru tà tèpa âboro gòropuu. Â o wàilàapà cè pwi âboro cèna é cicararu?

7

Ba kà Pwiduée

1 Gée na càuru pwiri, â go côo [naa na nyuâa] pâ *angela na rà po 4. Â rà coo na pâ ârapâpé ére gée goo gòropuu. Â rà cipa ê pâ pwéretòotù na maina târa gòropuu—[ê wài, ma daapà, ma dâré, ma pwéretòotù gòro jaal]. Rà cipa, ba na càcaa pòou naa gòropuu, ma wâ nawià, ma càcaa pònoori pâ upwâra.

* **6:14** È jè aupuu—Grec: È jè tii. **6:15** Ésaïe 2.10,19,21 **6:16** Osée 10.8; Luka 23.30 † **6:16** Grec: Rà o ina tâ tèpa jaa: Guwà tûu naa gòjè! Rà mwa ina târa pûru jaa: Guwà târamirijè. **6:17** Joël 2.11; Malachie 3.2 **7:1** Jérémie 49.36; Daniel 7.2

² Â go côo pwi jè angela, na é toome, gée na autoo kâra tòotù, âna é tà pa ê iri câmu* kà Pwiduée, wà Pwina é wâro†.

Â é tomara too tà pàra tèpa ârapàpé angela, na naa târa ê pâtâmee, ba na rà tubaèpà ê goropuu, ma najawé. Â é ina târa pâ: ³ «Guwà tâpo coo! Guwà cibwaa pâji tubaèpà ê goropuu, ma najawé, ma ê pâ upwâra! Ba bà o bwaa mara tòpò béaa cè câmu naa gaadaa tèpa ênawéna kà Pwiduée kâjè.»

⁴ Â go têre ê jéûru tâpé na rà tòpi ê câmu kà Pwiduée. Ba po 144 000‡ âboro gée na diri ê wâao gée goro Ba *Isaraéla:

- ⁵ Po 12 000 gée na wâao kà *Juda;
- 12 000 gée na wâao kà Ruben;
- 12 000 gée na wâao kà Gad;
- ⁶ 12 000 gée na wâao kà Asser;
- 12 000 gée na wâao kà Neftali;
- 12 000 gée na wâao kà Manassé;
- ⁷ 12 000 gée na wâao kà Siméon;
- 12 000 gée na wâao kà Lévi;
- 12 000 gée na wâao kà Issakar;
- ⁸ 12 000 gée na wâao kà Zabulon;
- 12 000 gée na wâao kà Ioséfa;
- 12 000 gée na wâao kà *Benjamin.

Wàilà, âna rà po cau tòpi diri ê câmu kà Pwiduée.

* **7:2** Iri câmu—Sceau. † **7:2** Wà Pwina é wâro—Pai ina wèè mwara pâ: Wà Pwina é naa Wâro. **7:3** Ézékiel 9.4,6; Auinapàpari 9.4 **7:4** Auinapàpari 14.1,3 ‡ **7:4** 144 000—Câmu kâra pai tâbawêe kâra diri tèpa âboro kà Pwiduée ($12 \times 12 \times 1\ 000$). Côo note goo Auinapàpari 21.16.

Rà pwamaina Pwiduée tèpa âboro na rà dau wâru

⁹ Gée na càuru ê pâ pwí bëepwiri, â go ucâri, â go côo ê pâ âboro na rà dau wâru, na càcaa pâri ma pûrarà. Ba rà me gée na diri pâ Ba, ma wâao, ma napô, ma pwâratùra naa góropuu. Â rà cau coo ara ê autâa kâ Pwi Ukai, ma i *Pwi nari mutô. Â rà cau coona ârabwée pwaa diri, â rà cau cipa naa na îrà, ê doro nu cè.

¹⁰ Â rà cau tomara too pâ: «Gàu jèe pa-udòbà, wâgà Pwi Ukai Pwiduée kâbà, na gâ tâa gò autâa'gà, ma wâgà, Pwi nari mutô.»

¹¹ Â rà cau cibèepi ê autâa bëepwiri—[wâgée me côwâ] wà tèpa angela, â pâ wê wà tèpa ijiao, â mwa wà tèpa ârapâpé macii naa goro jènere autâa. Â rà cau cigòboo ma tùu jùrurà, na ara ê autâa, ma pwamaina Pwiduée. ¹² Â rà ina pâ:

«Amen! Wâdé na wàra!
Pwamaina Pwiduée kâjè!
Olé ba maina têe!
Ba tà têe pâtâmee,
autâmogòori kêe,
nii ma muugère kêe!
Pâri ma cagòtùé!
Wâdé na wàra! Amen!»

Rà me gée na aré ma tòina

¹³ Nabwé, â [é tabiié naa gooò] i pwí jè ijiao, â é tawèerio pâ: «[Gà tâmogòori pâ] wàilàapà pâ âboro bëepwiri, na rà coona pâ ârabwée pwaa? [Gà tâmogòori] na rà me géewê?»

14 Â go tòpi têe pâ: «[Gà ina tôo] co pwí ukai, ba wâgà co na tâmogòori.»

Â é ina tôo pâ: «Wàilà pwiri tèpa me gée na aré ma tòina na dau maina§. Â rà nuwa ê ârabwée kàra, ma pwaa, goro ê domii kà Pwi nari mutô*.»

15 «Â rà coo ara Pwiduée,
na é tâa gò autâa kêe.
Rà piénawéna kêe.
Â rà pwamainaê,
naa ne ma pwaa
naa na wâra pwapwicîri kêe.
Â é wâjaarà, ma wéhaarirà.
16 O càra caa copwa côwâ.
O pwa jawé kàra,
naa diri pâ pâara.
O càcaa cîrirà ê tòotù,
[ba o tà pwa curuu kàra].
17 É ipièrù wâgoorà
i Pwi nari mutô,
na é coo ara i autâa.
É poparà pâ
naa goo pwârajawé pò,
ba jawé târa wâro.
O ticè nüru i kàra.
Ba wà Pwiduée Caa,

7:14 Daniel 12.1; Mataio 24.21

§ **7:14** Aré ma tòina na dau maina—Munaa diri pâ pâara na rà pwamaagé côo, wà tèpa naî Pwiduée. * **7:14** Rà nuwa ê ârabwée kàra...goro ê domii kà Pwi nari mutô—Ucina goo wà Iésu Kériso, na é nama wâdé pwâranümarà na ara Pwiduée, na é bà ba kàra naa goro satauro.

7:16 Ésaïe 49.10 **7:17** Psaume 23.2; Ésaïe 25.8; Auinapàpari 21.4

na é câtùra diri.»

8

Tipi bénabwé kâra aupii goro i tii

7 <β> Ipwabwàti pâ tutu

¹ [Gée na càùru pwiri, â go côo mwara naa na nyuâa, pâ pàra muru na o mwa tèepaa]: Ba wà i *Pwi nari mutô, âna é tipi i bé 7 kâra aupii goro i tii. Â ticè pwâratùra, wânidò *napwéretòotù. Â nye po tànana kaa, naa na ê caapwi gòobàra ineretòotù.
² Â go côo tèpa *angela na rà po 7, na rà coo ara Pwiduée. Â jèpa naa tarâ ê tutu.

³ Â é me pwi jè *angela, â é coo goro ê *aamwari târa imeai, na mwani mii, na ara autâa kà Pwi Ukai. Â é cipa jè wâra acî mwani mii—pé pala târa cîri upwâra na ûrea. Â naa têe ê pâ dàuru upwâra na wâru, târa cîri. Âna âraimeai tà Pwiduée, béré pâ pwâra pwapwicîri kà tèpa âboro kêe. Â é cîri naa na wâra acî, naa goro i aamwari. ⁴ Â too i mu na ûrea, gée naa na-araraiê, na ara Pwiduée, bau i pwâra pwapwicîri kà tèpa âboro kêe.

⁵ Â nabwé, â i pwi angela, âna é pwaai i wâra acî goro ânye, gée na aamwari. Â é tüboo naa gòropuu. Â nye pwa âra kaa tikakara, â é kûu. Â nye tèepaa kaa ê kakürubwaanu—ba dau gù kaa ê napuu.

7 angela ma 7 tutu <γ>

(Naporomee 8.6-11.18)

8:3 Exode 30.1-3; Auinapàpari 5.8 **8:5** Exode 19.16-19; Lévitique 16.12; Auinapàpari 11.19, 16.18

6 Rà ipwabwàtirà wà i tèpa 7 angela, ba na rà upi ê tutu kàra.

1 <γ> Cîri ére gée goo góropuu

7 É upi i tutu kêe wà pwi a pâbéaa kà tèpa angela. Â rà nye tûuboo kaa naa góropuu ê pâiri popaa moo*, ma ânye na pwa domii na. Â é cîri tâjii ê pwi caapwi ére gée goo âracié ére, gée goo ê góropuu, ma diri pâ upwâra ma namwatò na tâa wê.

2 <γ> Mii ére gée goo nawià

8 É upi ê tutu kêe wà pwi bêârailu kà tèpa angela. Â é nye tûuboo kaa naa nawià ê pé ânye, na pwacèwii ê diopwaa kâra jaa. Â tatée ê pwi caapwi ére, gée goro âracié ére, gée goro ê nawià. Â é pâ nau mii wàra domii, **9** â rà bà diri pâ ârawéà, â rà mwü diri pâ wânga, na tâa wê†.

3 <γ> Maga ére gée goo nairiwâ

10-11 É upi ê tutu kêe wà pwi bêâracié kà tèpa angela. Â é nye tûuboo kaa gée napwéretòotù ê jè pé îricò, na pé dau maina, na nee pâ ‘Aru maga’. Â é pwéelaa pâ, pwacèwii ê uèù. Â é tatée ê pwi caapwi ére gée goro âracié ére, gée goro pâ nairiwâ ma aupò jawé. Â rà pâ nau dau maga, â dau wâru ê pâ âboro na rà bà goo.

4 <γ> Bâutê ére gée goo tòtotù ma parui

8:7 Exode 9.23-26; Ézékiel 38.22; Joël 3.3
moo—Grêle. † **8:9** Na tâa wê—Grec: Caapwi ére gée goro âracié
ére, gée goorà. **8:10-11** Jérémie 9.14

* **8:7** Pâiri popaa

12 É upi ê tutu kêe wà pwi béârapàpé kà tèpa angela. Â nye tatée kaa ê tòotù, ma ê parui, ma pâ ïricò mwara. Â càra caa pwéelaa, na pwi caapwi ére gée goro âracié pàara napô‡.

13 Â go niâ dò, â go côo jè marü bwaamata, na é tâ napwéretòotù. Â é tomara too pâ: «Au! Wârico! Wârico ê pâ âboro gòropuu! Ba càra caa pâjî upi tutu kàra, wà pàra tèpa âracié angela! Â rà o jèe tâpo upi.»

9

Bé 5 kâra tutu

5 <γ> Kòrée na pwa daarà

1 Wà pwi bé 5 kâra *angela, âna é upi ê tutu kêe. Â go côo naani gòropuu ê jè [angela*], na pwacèwii ê] ïricò. Ba é jèe tûuboome géenidò napwéretòotù. Â naa têe ê kii târa Oolaa, ê pwêe, na dau wâgòro†. **2** Una é tâpiri, â toome ê mu, wàra muru ânye na dau maina. Â é tubabàutê i tòotù, ma ê napô.

3 Â rà còobé ê pâ kòrée, gée na i mu. Â rà po jara èreê i gòropuu. Â panuâ târa ma rà utijè, pwacèwii pâ keecii‡, na dau pwa nii kâra. **4** Êco na tûâri târa pâ, na rà cibwaa tubaèpà ê pâ murumwatò, ma

8:12 Ézékiel 32.7; Auinapàpari 6.12-13 ‡ **8:12** 3e phrase—é, Â tubatiàu ê pwi caapwi ére, gée goro âracié ére, gée goro ê nii kâra. **8:13** Auinapàpari 9.12, 11.14 **9:1** Auinapàpari 20.1

* **9:1** Angela—é, Âboro é, duée. † **9:1** Oolaa, ê pwêe na dau wâgòro—Karapuu kâra pâ duée ma u, wiâra ê auniimiri kà tèpa Juif (côo Luka 8.1); é, autâa kà tèpa bà (côo Roma 10.7). **9:2** Genèse 19.28; Exode 10.12-15; Joël 2.2,10 ‡ **9:3** Keecii—Scorpion. Gòowaa. **9:4** Auinapàpari 7.3

muru câmi, ma upwâra. Â nye pwa târù kàra co, ma rà tubaèpà târa pâ âboro na ticè câmu kà Pwiduée wâ gaadaarà. ⁵ Ba panuâ târa na rà nama rà dau maagé côo, naa na ⁵ parui, pwacèwii maagé goro au-uti kàra i keecii. Êco na papwicîri jiirà na rà pòtämwararà.

⁶ Â napwa naa goo wà tèpa âboro bèepwiri, âna rà o mudàra cè pai bà kàra, na pwi pàara bèepwiri. Êco na o càcaa pâri.

Pâ duée na còobé gée na oolaa

⁷ [Na go ucâri] i pâ kòrée, âna [go côo pâ] rà pwacèwii mwara pâ òoci na jèe pwabwàtirà târa paa. Â pwa bwe kàra, na pwacèwii ê bwe korona mwani mii. Â ê naporomeerà, âna pwacèwii âboro.

⁸ Â ê wàrapûrurà, âna góri, pwacèwii ê wàrapûru ilàri. Â ê poropwârà, âna [góri ma éa] pwacèwii ê poropwâra liô. ⁹ Â ê pâ ârabwée goro nawâarà, âna pwacèwii ârabwée paò târa paa. Â ê airi ê itoorà, âna dau maina, pwacèwii ê airi wàtio, na rà dàti ê pâ òoci na wâru, naa na aupaa. ¹⁰ Tûgò tèpa kòrée bèepwiri, âna pwa daaé, pwacèwii ê tûgoro keecii. Â pwa nii kàra, na rà nama rà maagé côo tèpa âboro, naa na ⁵ parui.

¹¹ Wà pwi ukai kàra, âna ê pé duée, na me gée na Oolaa. Nee naa na *hébérû, âna Abadone, ma nee naa na grec, âna Apollyon, âna pai ina wèe pâ ‘Pwi a tutämwarajè’.

12 [Â nabwé, â go têre ê pwâratùra na ina pâ]: «Jèe nabwé ê èpà na pâbéaa, na pwa pwùkùru kêe. Êco na bwaa du ârailu ê du pwina bwaa pwicò.»

Bé 6 kâra tutu

6 <γ> Ipaa na dau maina

13 É upi ê tutu kêe wà pwi bé 6 kâra angela. Â go têre jè pwâratùra na me gée goro ê pâ ârapàpé naûru i *aamwari mwani mii, na tâa ara Pwiduée. **14** Â é ina tà i pwi angela, pâ: «Gà tipi tèpa ârapàpé duée§ na piirà naa goro jènere nairiwâ maina Euphrate.»

15 Ba piirà tapacîri ê pwi naja, ma parui, ma tòotù, ma ineretòotù bëeni, na é pacoo wà Pwiduée. Â é tipirà wà i pwi angela, ba na rà pipòtâmwara ê pwi caapwi ére gée goo âracié ére, gée goo diri pâ âboro gòropuu. **16** [Â rà popa ê pwâra paa na dau maina awé.]

Â go côo naa na nyuâa pâ 200 miliô coda, na tâa gòro òoci. **17** Â nye wàrapwiri mwara ê pai côorà kôo, naa na nyuâa. Pwa ârabwée paò târa nawâarà, na wâru pâ âmu kàra, âna mii pwacèwii ê ânye, ma bwùucùru duu, pwacèwii atü pwâra, ma kari pwacèwii ê dà na tòo*. Â ê pûru pâ òoci, âna pwacèwii ê pûru liô. Â rà kòpi ê âracié muru—ânye, ma mu, ma dà na tòo.

18 Â pwi caapwi ére gée goro ê âracié, gée goo tèpa âboro gòropuu, âna rà bà, gée goo pâ âracié bëpitubatòina bëepwiri, na rà kòpi i pâ òoci. **19** Ba ê pâtâmara pâ òoci, âna tâa pwâra. Â pwa nii kàra

§ **9:14** Duée—Grec: Angela. Pwiri tèpa angela na èpà, â na rà cicara Pwiduée. **9:15** Auinapàpari 8.7-12 * **9:17** Dà na tòo—Soufre.

mwara, na tûgòrà, na pwacèwii ê dòëa. Ba pwa pûrurà, târa ma rà utijè.

Càra caa biirà tèpa âboro

20 Dau maina pâ maagé côo bëepwiri, târa pâ âboro. Êco na wà tâpé na rà udò jii, âna càra caa pinünüma, ma pitòotéri ê pâ tûâ kàra na èpà. Ba rà bwaa nye tà ciburà piénawéna kâra pâ duée imudi. Ba rà cigòboo târa pâ *ânuurumuru†, na rà pwa goro na-araraîrà, goro mwani mii, ma mwani pwaa, ma paò, ma atü, ma bàra upwâra—ê pâ ânuurumuru na càra caa côojè, ma càra caa têrejè, ma càra caa pâra. **21** Â rà bwaa nye tà pwa na èpà. Ba rà bwaa nye tà mura, ma ipuu imudi, ma pwa dooki. Â rà bwaa nye ipòtämwara.

10

Angela ma nari tii

1 Go côo pwi jè *angela na dau pwa nii kêe, na é boome gée napwéretòotù. Â târamiriê goro nee, ba na ârabwée kêe, â tâa góro pûruê ê ubà, ba na bwe kêe. Â naporomee, âna pwâra pwacèwii i tòotù, â ê du âê, na dau pwa nii kàru*, âna pwacèwii doromara ânye. **2** Â é còboo goro âji âê naa nawià, â ê â aèmwü kêe, âna coo namwari. Â é cipa ê nari tii na tâpirié.

3 Â é tùra too, pwacèwii ê liô. Â rà tòpié ê pâ 7 tikakara, â rà taaò.

9:20 Psaume 115.4–7, 135.15–17; Daniel 5.23; Auinapàpari 16.9,11

† **9:20** Ânuurumuru—Idole. * **10:1** È du âê, na dau pwa nii kàru—Grec: È du âê, âna {pwacèwii} du âra wâ (colonnes).

4 Pwa na go wii ê pwina go têre. Êco na go têre ê pwâratùra, me gée napwéretòotù, na é ina tôo pâ: «Gà cibwaa wii ê êre pwina rà ina wà têpa **7** tikakara bëepwiri. Â gà naapwàniri.»

5 Â nabwé, â wà i pwi angela, âna é pagòtù too ê îê étò naa napwéretòotù, **6** ba na é *ipwataâboro naa na nee Pwiduée –wà Pwiduée na é *wâro dàra góiri awé, â na é tapoo ê napwéretòotù, ma ê góropuu, ma ê nawià, ma êdiri pâ muru na wâna.

É *paâjupâra na araé, wà i pwi angela pâ: «O câ mwa caa góiri [ê pai tapacíri kàwà]! **7** Ba wà Pwiduée, âna ée tâpo pacoo ê auniimiri kêe, na tâbinyiri gée na biu—auniimiri kêe, na é jèe in-apàpari tà têpa ênawéna kêe, wà têpa *péroféta. Â ée mwa pacoo, ûna é upi tutu kêe wà pwi bénabwé angela.»

Gà ija â gà inapàpari

8 Go têre mwara i pwâratùra, na me gée napwéretòotù, na é ina tôo côwâ pâ: «Gà pâ nau popa i tii na ia tâpirié, na é cipa wà i pwi angela, na ia é coo góro parawére jawé, ma wâna mwari.»

9 Â go pâra darié, â ûna go ilari jiié i tii, â é ina tôo pâ: «Gà popa, ma ija; â o nea, na pwâgà, pwacèwii ê narapuutâ, caapwi co, na o maga na nanaagà.»

10 Â go popa i tii gée na-araraîê, â go ija, â é nye dau nea na pwâô, pwacèwii ê narapuutâ. Ûna go namiri, â é maga na nanaaô.

11 Â é ina tôô mwara pâ: «Gà inapàpari mwara ê popai kà Pwiduée, goo ê pwina ée mwa pwa. Â gà ina tà tèpa âboro na wâru—gée na pâ Ba, ma pâ napô, ma pâ pwâratùra. Â gà ina tà tèpa ukai kàra.»

11

Tupédu a paâjupâra Pwiduée

1 Gée na càuru pwiri, â naa tôô ê jè bàra watü bécâmu. Â go têre ê pwâratùra na ina tôô pâ: «Gà pâra, ma gà câmuri i wâra pwapwicîri kà Pwiduée*, bau ê *aamwari târa imeai. Â gà pûra ê jéûru tèpa âboro, na rà pwapwicîri wâna ê wâra pwapwicîri. **2** Â gà cibwaa câmuri ê góroigé goo wâra pwapwicîri. Ba jèe naa tà tâpê na càra caa tèpa Ba kà Pwiduée. Â rà o còogai ê ville na pwicîri, wâ *Iérusaléma, naa na 42 parui, [pai ina wèè pâ, 1 260 tòotù].

3 «Êco na go o mwa panuâ pâ, tupédu a *paâjupâraô, tupédu *péproféta. Â ru coona dodà. Â ru mwa inapàpari ê popai kôô, naa na pâ tòotù bëepwiri.» **4** [Â câmu kàru] âna du ârailu upwâra élaio†, ma du ârailu wâra ânye. Â ru coo ara Pwiduée Pwi Ukai kâra góropuu. [Ba ée tâpo cùruru pâ.]

5 Wiàna nüma pwi jè âboro, na é tubaèpà târu, â o tòé ê ânye na é còobé gée pwâru. Â o wàrapwiri

11:1 Ézéiel 40.3; Zakarie 2.5–6 * **11:1** Wâra pwapwicîri kà Pwiduée—Ucina goo ê pai tâbawêe kà diri tèpa cèikî naa goo Pwiduée. Ba ticè wâra pwapwicîri na wânidò napwéretòotù. (Côo Auinapàpari 21.22.) **11:2** Luka 21.24; Auinapàpari 13.5 **11:4** Zakarie 4.3,11–14 † **11:4** Upwâra élaio—Olivier. **11:5** 2 Samuel 22.9; Psalme 97.3

pai tétàmwara [kà Pwiduée] wà tòpé na rà pièpàriru.
⁶ Na diri pâ tòotù na ru inapàpari ê popai kà Pwiduée na, âna o wâjaaru ê pâtâma na dau maina. Ba o pâri ma ru pacoo ê popaa, ma pubii nawià ma pâ nairiwâ, ba na mii wàra domii. Wiàna nümaru na ru tii goo ê gòropuu, â o wâru ê pâ na jèpapara tòina na o tatée ê gòropuu.

Ê pwina o tèepaa taru

⁷ Wiàna ru tubanabwé ê pai *paâjupâra kàru, â ée mwa toome wà Itémuru‡, gée na i Oolaa na ia dau wâgòro. [Ba é pé duée na po dau maina, na pwacèwii pé macii na èpà.] Â ée mwa pipaa dà i du péproféta kà Pwiduée, â ée mwa piétò jiiru, â ée mwa pòtâmwatararu.

⁸ Â o tà tâa i du naiiru, wânabibiu kâra na ville maina§, na ara diri tèpa âboro na rà pâ wê. È ville bèepwiri, âna ia tanamiri Pwi Ukai kàru, naa goro *satauro, naawê. Â i ville, âna é pâ nau pwacèwii du napô *Sodoma ma *Aigupito*, gée goro pâ èpà kêe. ⁹ Wâru tòpé na rà o côo ê naiiru—tòpé gée na diri pâ napô, ma wâao, ma Ba, ma pwâratùra. Â rà o côoru naa na âracié tòotù â gòobèreè. Ba o càra caa panuâ ma pwàniri ê naiiru, na pwi pàara bèepwiri.

¹⁰ Édiri tèpa âboro gòropuu, âna rà o dau ipwàdée, gée goro ê pai bà kà tupédu péproféta bèepwiri. Ba,

11:6 Exode 7.17-20; 1 Samuel 4.8; 1 Rois 17.1 **11:7** Daniel 7.21;
Auinapàpari 12.17, 13.7, 17.8 ‡ **11:7** Itémuru—Grec: Pé macii.

11:8 Luka 13.34 § **11:8** Ville maina—Munaa ville Iérusaléma, é, pwiri ucina goro picaatâa kà diri tèpa âboro na càra caa papwicîri Pwiduée. * **11:8** Du napô Sodoma ma Aigupito—Ucina goo tèpa âboro, na càra papwicîri Pwiduée.

[na pàara na ru bwaa wâro, âna] ru nama rà dau aré. Â rà o jèpa pinaa târa ê pâ uràpâra, â rà [o câbu naa na] ipwâdée.

11 [Êco na wàéni ê pwina go côo naa na nyuâa, na o mwa tèepaa târu]: Gée na càùru ê âracié tòotù â gòobèreè, â é nye pawâroru cônâ kaa wà Pwiduée, â ru nye cimadò kaa. Â dau wâgotâra diri tâpé na rà côoru.

12 Â pwa ê pwâratûra na maina, me gée napwéretòotù, na é ina târu pâ: «Gàu toome naani!»

Â ru too naa nee, naa napwére-tòotù na ara tèpa èpâriru.

13 Â géewê, â nye pwa kaa kakürubwaanu. Â po dau maina pai gù napuu, â é tûuboo ê pwi caapwi ére gée goo 10, gée goro i ville. Â rà bà 7 000 âborو. Â wà tâpé na rà bwaa wâro, âna dau wâgotâra, â rà papwicîri Pwiduée wânidò *napwéretòotù, â rà ina pâ, dau maina pâtâmee.

14 Jèe nabwé naawê ê béârailu kâra aré ma tòina. Êco na ée tâpo tèepaa me mwara ê pwi béâracié wèe.

Bénabwé kâra tutu

7 <γ> Mwaciri kà Pwiduée

15 Gée na càùru pwiri, â é upi tutu kêe wà pwi bé 7 kâra *angela. Â go têre pâ pwâratûra na dau maina, boome gée napwéretòotù. Â rà tomara too pâ:

«Pitòotéri pitûâ

wâni gòropuu.
 É pitûâ Pwi Ukai
 ma pwi Mesia kêe,
 Pwina é pitòrigarié.
 Ée mwa pitûâ,
 dàra góiri awé. Nabwé!»

16 Â wà i tèpa 24 ijiao, âna rà boo gée gò autâa
 kàra. Â rà cigòboo ma tùu jùrurà ara Pwiduée, â rà
 pwamainaê. **17** Â rà ina pâ:

«Bà pwaolé tâgà,
 Pwi Ukai Pwiduée!
 Dau pwa pâtàmagà,
 naa góro diri pâ muru.
 Ba wâgà napwiri,
 â wâgà nabà.
 Gà ipâdi popai,
 goo ê pâtàmagà.
18 Rà putàmu googà pâ Ba,
 na pàara béstaa.
 [Na rà ipwacôoco!]
 Ba jèe tèepaa ni pàara
 na gâ putàmu na!
 Gà o pitèi tèpa bà.
 Gà o naa câma
 tèpa ênawéna'gà,
 tèpa péroféta;
 ma tèpa âboro'gà,
 tèpa papwicîrigà—
 tèpa âboro kíri,

ma tèpa âboro maina.

Jèe tèepaa pwi pàara
na gà nama tiàu
tèpa tojii âboro
pitiri gòropuu. Nabwé!»

7 câmu <δ>

(Naporomee 11.19-15.4)

¹⁹ Gée na càùé, â tàpiri ê wâra pwapwicîri kà Pwiduée wânidò napwéretòotù. Â go côo ê wâra pipwataâboro[†]. Â go têre pâ pwâratùra na maina[‡]. Â nye pwa âra kaa tikakara, â é kûu. Â nye pwa kaa kakürubwaanu—ba nye gù kaa ê napuu. Â coo ê popaa na dau maina, â rà nye tûuboo kaa pâ pàiri popâa moo.

12

1 <δ> *Tô ilàri ma pwi Dàragô*

¹ [Gée na càùru pwiri, â go côo mwara naa na nyuâa, pâ pàra muru na o mwa tèepaa.] Ba tèepaa naa gopaérenao ê jè câmu kêe na dau maina, [na rà pò goo pâ âboro]. Wàépwiri, ê tô jè ilàri na pwényuâa*, na é coona i tòotù, â tâa aranara du âê ê parui. Â wâna pûruê ê bwe korona, na pwa goro

11:19 Hébéro 9.4; Auinapàpari 8.5, 15.5, 16.21 [†] **11:19** Wâra pipwataâboro—Rà tâa wê ê 10 Naèà kà Pwiduée. (Côo Deutéronome 10.1-5 ma Hébéro 9.4.) Ucina goro ê pai caatâa kà Pwiduée ma ê Ba kêe. [‡] **11:19** Pwâratùra na maina—é, Airimuru na maina.

* **12:1** Tô jè ilàri na pwényuâa—Ucina goro ê Ba kà Pwiduée, na é còobé géewê wà pwi Mesia (Pwina naîê). Pwi Ba kà Pwiduée, âna wà tèpa Isaraéla, â nabàni, âna diri tâpé na rà pâra wiâ Iésu.

12 Íricò. ² Â é maagé côo, ba ée jèe pitàmari èpo. Â é i goro ê aré ma tòina kêe na dau maina.

³ Â é nye tèepaa me kaa naa gopaérenao ê jè câmu kêe—ê jè pé walàuma kâra duée, wà pwi Dàragô[†]. Â po mii ê naiié, â po 7 pûruê, na jèpa tâa gò, ê nari bwe korona. Â po 10 gi kêe. ⁴ Â é dàti boo, goro ê tûgòé, ê pwi caapwi ére gée goo âracié ére, gée goro ê pâ Íricò wânidò napwéretòotù. Â é urarà boo naa goropuu. Â nabwé, â é tà coo ara i tô ilàri na pigéaa, ba na é uti i pwi èpo kêe wiàna é pitàmariê.

⁵ Napwa naa goo wà i pwi èpo, âna ée mwa pitûâ kâra diri ê pâ Ba, goro i tâjò paò kêe.

Una pitèpaé, â nye upaé kaa, jii i pwi Dàragô, naa jaa Pwiduée, naa na autâa kêe. ⁶ Â é uru naa namaré i tô nyaa kêe, naa na autâa na é jèe pwabwàti ba kêe, wà Pwiduée. Â o mwa èrùé naawé, naa na 1 260 tòotù.

É ipaa dèe Mikaéla

⁷ Géewê, â nye pwa paa kaa wânidò *napwéretòotù [jaa Pwiduée]. Ba wà pàra tèpa *angela, ma Mikaéla, pwi ukai kàra, âna rà ipaa ma wà i pwi Dàragô ma tèpa duée[‡] kêe. ⁸ Â rà piétò

12:2 Michée 4.10 **12:3** Daniel 7.7 [†] **12:3** Dàragô—Dragon. Naa na tâgadé kà tèpa Juif, âna pé diopwaa kâra âgori na tâa na numwiri, na é pwi âboro capwi. Nee mwara Léviathan (Psaume 74.14). Naani, âna pwi Dàragô, âna jè nee Caatana. (Côo nee tii 9.)

12:4 Daniel 8.10 **12:5** Psaume 2.9; Ésaïe 7.14, 66.7; Auinapàpari 19.15 **12:7** Jude 1.9 [‡] **12:7** Tèpa duée kêe—Grec: Angela. Èco na rà tèpa angela na épà, na jè ina goorà pâ, duée.

jiirà. Â rà tû còobé i Dàragô ma tèpa duée, gée napwéretòotù, ⁹ boo naaniboo góropuu.

(Napwa naa goo i pwi Dàragô maina bëepwiri, âna wàé kaa pwiri, wà i pwi dòèa gée na biu. Â nee, âna ‘Pwi a cicarajè’, é, *Caatana. Â wàé kaa pwiri, na é pwi a-ipa-imwüru tèpa âboro pitiri ê góropuu.)

¹⁰ [Gée na càuru ê pai tûu kêe] â go têre ê pwâratùra na dau maina, naanidò gopaérenao, na ina pâ:

«Jèe tèepaa tòotù
 [na jè tapacíri]!
 É paari pàtàmee
 wà Pwiduée kâjè!
 Ée pa-udò ê Ba kêe!
 É tòpò Mwaciri kêe,
 naa tarù târa pitûâ
 kà pwi Mesia kêe!
 Ba é tû tà Caatana,
 pwi a piciapwâ gooijè.
 Ia é mu pitòtijè
 naa jaa Pwiduée,
 naa ne ma pwaa.
 Â é jèe tûu awé!
¹¹ Rà jèe piétò jiié
 wà tèpa béejè,
 goro ê domii
 kà *Pwi nari mutô;
 goro ê popai
 na rà *paâjupâra.

Ba càra caa piwâ,
na rà bà, ba kêe.
12 Ipwàdée naa napwéretòotù!
 Maagé côo naa gòropuu!
 Au, wârigà co nawià!
 É dau putàmu Caatana.
 Ba é tûuboo dariwà.
 Â jèe ticè pàara kêe. Nabwé!»

É capwâri i tô ilàri wà Dàragô

13 É côoina wà Dàragô pâ, jèe tü têe boo naa gòropuu. Â é capwâri i tô ilàri§, ba na é tubaèpà têe. Ba wà tôoni na ia é pitàmari i pwi âborò èpo. **14** Éco na jèe naa tà tôoni, ê du wàraîri i marü bwaamata. Â é tâ jiié*, naa namaré, wâna ê autâa, na jèe pwabwàti ba kêe. Â o ipièrù wâgooé, naawê, naa na âracié naja â gòobèrèe†.

15 Â i pwi Dàragô‡, âna é kòpi gée pwêe, pâ jawé na wâru, na pâ nau jèpé, ba na é wâri gó i tô ilàri. **16** Éco na é nye òmaa kaa ê napuu, â é namiri i jawé. **17** Â é nye dau putàmu kaa i pwi Dàragô, naa goo i ilàri. Â é pâra nau ipaa, tà diri pàra tèpa naî tôoni—wà tâpé

12:12 Ésaïe 44.23, 49.13 § **12:13** É capwâri i tô ilàri—Wâru pâ muru ni, na pwacèwii ê pai upa tèpa Isaraéla jii ukai Faraô na Aigupito. (Côo Exode 1.22; 14.8; 19.4; Nombres 16.31-33.) **12:14**

Daniel 7.25, 12.7 * **12:14** Jiié—Grec: Jii i dòèa. † **12:14** Âracié naja â gòobèrèe—Pai ina wèe pâ, 42 parui, âna 1 260 tòotù. (Côo Auinapàpari naporomee 2-3.) Grec: Na caapwi pàara, ma pâ pàara, ma jè gòobàra pàara. ‡ **12:15** Dàragô—Grec: Dòèa. **12:17**

Auinapàpari 11.7

na rà pitêre dà Pwiduée, ma paâjupâra pâ, rà tèpa âboro kà Iésu§.

¹⁸ Â nabwé, â é tà coo i pwi Dàragô wâ bàrawià.

13

2 <δ> *Itémuru gée nawià*

¹ Gée na càué, â go côo [naa na nyuâa, pâ pàra muru na o mwa tèepaa]: Ba go côo wà Itémuru, na é còobé gée nawià. Po 10 gi kêe. Â 7 pûruê, na jèpa tâa gò ê bwe korona. Â wii naa gòro pâ jèpa pûruê, ê pâ nee Pwiduée, ba na é [pa autâa kà Pwiduée, ba na é] inaé ba èpà mwara.

² È naiié, âna pwacèwii ê naiiri *léopard*. Â è âê, âna pwacèwii ê âra *ours*. Â è pwêe, âna pwacèwii ê pwâra liô*. Â é naa têe ê nii kêe wà i pwi Dàragô, bau ê autâa kêe, ma ê pitûâ kêe, na dau maina. ³ Â go côo ê aurumuru na dau maina, gòro jè pûruê, pwacèwii na jèe tòdità, â wàra munaa é jèe bà. Èco na jèe nyu cônâ, â jèe wâdé.

Â wà diri tèpa âboro gòropuu, âna rà picâdirié goo, â rà pâra wiâê. ⁴ Â rà pwamainaê, â rà ina pâ: «Wàilàapà cêna pwa nii kêe pwacèwii Itémuru? Wàilàapà cêna pâri ma é cicaraé? Nye ticè!»

Â rà pwamaina mwara i pwi Dàragô, ba wàé, na é naa têe ê pâtâmee.

É ina ba èpà Pwiduée

§ **12:17** Paâjupâra... é, Rà tà cimwü, naa goro ê âjupâra na é paari wà Iésu. **13:1** Auinapàpari 12.3, 17.3,7-12 **13:2** Daniel 7.4-6

* **13:2** Léopard, ba é dau itàa; Ours, ba dau gòri ê pwùruîê; Pwâra liô, ba dau gòri ma éa ê poropwêe. **13:3** Auinapàpari 17.8

⁵ Jèe panuâ tà Itémuru, ma é tûra, naa na 42 parui. Â é dau pi-inâ kêe [ma ina pâ wàé âna wàé Pwiduée]. ⁶ Â é dau ina ba èpâ wà Pwiduée, ma ê nee, ma ê autââ kêe wâ *napwéretòotù, ma wà diri tâpé na rà tââ wê.

⁷ Â jèe nye panuâ têe ê pâtâmee ma é ipaa, ma é piétò jii têpa âboro kà Pwiduée. Â jèe panuâ têe mwara târa pitûâ, naa góro [diri têpa âboro góropuu] –diri pâ wâao, ma pwâratûra, ma pâ napô, ma pâ Ba. ⁸ Â rà cau cigòoboo têe diri têpa âboro góropuu, na jèe càcaa wii neerâ, naa na Tii kà *Pwi nari mutô, béaa kâra ê pai tòpò wâra ê góropuu[†]. Wà Pwi nari mutô, âna wàé kaa pwina é jèe bà, ba na é pwi *ârapwaailò.

⁹ [Â wâgo, Ioane na go wii ê tii bëeni, âna go ina pâ]: Wà pwina pwa pwâranyüruê, âna wâdé na é têre! ¹⁰ Ba o tubaèpâ tà têpa âboro kà Pwiduée. Rà o pwa karapuu wà pâra pwi, â rà o pôtâmwara pârâ tâpé. Â wâdé na rà cipa ba mwü ê cèikî kâra, ma pidâpwicâarirâ [naa na ê pwina o têepaa târa].

3 <δ> Pé macii géé napuu

¹¹ Gée na càùé, â go côô ê bêârailu kà têpa macii [na èpâ] na é còobé géé napuu. Po ârailu gi kêe, na pwacèwii ê gi kâra nari mutô, êco na é pwi a takànarijè, pwacèwii ê dàragô. [Â nee mwara,

13:5 Daniel 7.8,25, 11.36; Auinapàpari 11.2 **13:7** Daniel 7.21; Auinapàpari 11.7 **13:8** Psalme 69.29; Auinapàpari 17.8, 20.12,15, 21.27 [†] **13:8** Béaa kâra ê pai tòpò wâra ê góropuu—Ê pâ popai bêepwiri, âna pâri ma jè tòpò naa goro jènere ê pâ popai bëeni: Wà Pwi nari mutô, âna wàé na é jèe bà... **13:10** Jérémie 15.2, 43.11; Auinapàpari 14.12

âna ‘Wà pwi *péproféta a pwâ’]‡. **12** Â é wakè ba kà Itémuru, pé macii béaa, na ia jèe nyu côwâ i aurumuru kêe. Ba é tòpi jii Itémuru êdiri tarù kêe ma pàtâmee.

É tacoo goo diri tèpa âboro gòropuu, ba na rà cigòboo na ara Itémuru. **13-14** Â é pwa ê pâ câmu na dau maina, goro pàtâmee, na ara Itémuru. Ba é panuâ boo ê ânye gée napwéretòotù, â rà cau pò goo wà tèpa âboro gòropuu. A panuâ têe, ma é ipaimwürurà. Â é túâri tarà, ma rà pwa cè ânuu wà Itémuru, na ia pwa aurumuru wâgooé, â ia jèe nyu côwâ§.

É pawâro ânuu Itémuru

15 Panuâ tà i bêârailu kà tèpa macii—[i pwi péproféta na é pwâ]—ma é pawâro i ânuu Itémuru. Â panuâ târa i ânuuê, ma é tûra, ma pòtâmwara diri tèpa âboro na càra caa pwamainaê. **16** Â é tacoo goro pâ âboro diri, ma rà tòpi ê câmu kêe naa goo îrà étò, é, wâ gaadaarà. É wàrapwiri tà tèpa âboro diri, na kíri ma maina, â wà tâpé na pwa neemururà, ma ticè neemururà, â wà tâpé na pwa tarù kàra, ma wà tâpé na ticè tarù kàra*. **17** Â ticè âboro na pâri ma pi-icu, wiàna ticè gooé ê pwi câmu bëepwiri. I pwi câmu kêe bëepwiri, âna nee wà Itémuru ma nimaro na ucina goo nee.

‡ **13:11** ‘Wà pwi péproféta apwâ’—Côo Auinapàpari 16.13, 19.20, 20.10. **13:13-14** 1 Rois 18.24-39; Mataio 24.24; Auinapàpari 19.20 § **13:13-14** Ia jèe nyu côwâ—é, Ia é jèe wâro côwâ. **13:16** Auinapàpari 14.9-11, 16.2, 20.4 * **13:16** ...Pwa tarù kàra, ma...ticè tarù kàra—Hommes libres et esclaves.

18 [Wâgo, Ioane, na go wii ê tii bëeni, âna go ina tàwà pâ]: Wà pwi âboro na é tàmanga, âna wâdé na é pitadàra ê nimaro kà Itémuru. Ba ê nimaro kêe, âna nee pwi jè âboro—âna 666[†].

14

4 <δ> *Ipwamaina nari mutô*

1 [Gée na càùé, â go côo mwara, naa na nyuâa, pâ pàra muru na o mwa tèepaa]: Ba go côo i *Pwi nari mutô, na é cima wâgòro jaa *Siona. Â rà gére tâa jaaé 144 000 âboro*—wàilà diri na jèe wii na gaadaarà ê nee, ma nee Caa kêe.

2 Â go têre ê jè pwâratùra, na me gée napwéretòotù, na pwacèwii airi gitar na dau wâru. Dau maina ê aié, pwacèwii ê airi pwiritée[†], ma ê airi tikakara. **3** Ba rà nyabi wà diri tèpa âboro bèepwiri, naa naporomee [Pwiduée, na é tâa] na autâa kêe; ma na ara tèpa ârapàpé macii na pwa nyuâarà, ma wà tèpa 24 ijiao. Â ê nyabi kàra, âna bwaa âmuê, â nye ticè pwi jè âboro cèna é tâmogòori. Â nye wâdé co tèpa 144 000, ba nye wàilà tèpa âboro na jèe pa-udòrà jii ê góropuu.

4 Wàilà tèpa âboro, na càrà caa pitubamiirirà naa na wâro-gòronaigé[‡]. Â rà pâra wiâ Pwi nari mutô, naa na pâ ére na é pâ wê. Ba é jèe uparà wà

[†] **13:18** 666—Wiâra ê auniimiri kà tèpa Juif, âna 6, âna nimaro kâra âboro. 666 âna nimaro kà pwina nûmee na é tâa na autâa kà Pwiduée. ^{*} **14:1** 14 000 âboro—Côo note goo Auinapàpari 7.4.

14:2 Auinapàpari 1.15, 19.6 [†] **14:2** Pwacèwii ê airi pwiritée—é, Pwacèwii pâ wiâ na dau maina. **14:3** Ésaïe 42.10; Auinapàpari 5.9, 7.4 [‡] **14:4** 1re phrase—Ucina goro ê wâro na wâdé na ara Pwiduée, ba ticè na èpà na.

Pwiduée, ma wârirà§, ba na rà tèpa âboro [wâna Ba] kàru ma wà Pwi nari mutô. Â rà pwacèwii ê *ârapwaailò ba kêe, na pwa goro ê bétapoo pwêe na jè piûnya. ⁵ Â càra mu caa tèpa pwâ. Â nye ticè èpà na rà pwa goro îrà.

5 <δ> Popai kà tèpa 3 angela

⁶ Nabwé, â go côo pwi jè *angela na é tâ gopaérenao. Â é pâ nau picémara ê popai wâdé na âjupâra dàra gòiri awé târa diri pâ âboro gòropuu—tâ tapé gée na diri ê pâ wâao, ma pwâratùra, ma napô, ma pâ Ba.

⁷ Â é tomara too pâ: «Guwà papwicîri wà Pwiduée, ma ipwamainaê! Guwà tòbuari Pwina é tapoo napwéretòotù ma gòropuu, ma nawià, ma nairiwâ. Ba jèe tèepaa i pwi pàara na ée mwa pitèi tèpa âboro gòropuu na.»

⁸ Â [ûna é pâra, â] é tèepaa me wà pwi jè angela, na é tomara too pâ:

«Ée jèe tûu *Babulona*,
téura napô-bâ!
É ipa-imwüru
diri ê pâ Ba.
É naa târa dipâa.
Rà ipwirié goo.
Rà pwaduwà kêe.
Rà pwa pwina miiri.

§ **14:4** Wârirà—Ucina goro ê pai pipanuâ wàra ê wâro kà Kériso.

14:8 Ésaïe 21:9; Jérémie 51:7,8; Auinapàpari 17.2, 18.2,3 * **14:8**
Babulona—Côo mwara Neeremuru (Vocabulaire) naa pwâadàra tii.
Ucina goo diri tapé na rà cicara Pwiduée ma tubaèpà tâ tèpa âboro kêe.

Rà ipuu imudi,
wà tèpa âboro gòropuu. Nabwé!»

9 Â gée na càùé, â wà pwi jè angela, âna é pâra wiâ du angela bëepwiri. Â é tomara too pâ: «Wàéni ê pwina o tèepaa tà tâpé, na rà pwamaina wà Itémuru ma i ânuuê, ma tòpi i câmu kêe naa gaadaarà ma goro îrà: **10** O naa târa, wàilà mwara, ê dipâa, na é pwabwàti wà Pwiduée, dipâa goro ê pwâra putàmu kêe. Â càcaa tògòtù goro jawé, [â o gòò ma maga, na rà wâdo]. Â rà o aré ma tòina goro ânye ma dà na tòò, na ara pâ angela na rà pwicîri, ma Pwi nari mutô.

11 «Â é nye tà tòò awé i ânye, â rà o maagé côo goo dàra gòiri. Â o càra caa nao, naa ne ma pwaa. [Wàépwiri ê pwina o mwa tèepaa tà] tâpé na rà ipwamaina wà Itémuru ma i ânuuê, ma tòpi i câmu kêe.»

12 [Wâgo, Ioane, na go wii ê tii bëeni, âna go ina pâ]: Wàépwiri ê bépipagòò tèpa âboro kà Pwiduée. Wâdé na rà pidàpwicâarirà, [ûna tubaèpà târa] ma pitêre dàra ê pâ naèà kà Pwiduée. Wâdé na rà tà mwü naa na cèikî kàra naa goo Iésu.

13 Â gée na càùé, â go têre ê jè pwâratùra gée napwéretòotù, na ina me tôô pâ: «Gà wii pâ: “Cidòri nyuâa tâpé na rà bà, tapoo nabà, gée goro pai cèikî kàra naa goo Pwi Ukai.”»

14:9 Auinapàpari 13.12-17 **14:10** Genèse 19.24; Psaume 75.9; Ésaïe 51.17,22; Jérémie 25.15-16; Ézékiel 38.22; Auinapàpari 16.19, 20.10, 21.8 **14:11** Ésaïe 34.10 **14:12** Auinapàpari 13.10

Â ê Nyuâaê Pwicîri, âna nye wàé mwara, na é ina pâ: «Üu kaa, ba rà o nao jii ê pâ aré ma tòina kàra. Â rà o tòpi ê câmarà goro ê wakè kàra[†].»

6 <δ> Piûnya naani goropuu

14 Go ucâri, â go côo wà *Pwina naîri âboro‡, na é tâa na ê nee na pwaa. Â é bweri ê bwe korona mwani mii, â é popa ê pwaci na po éa.

15 Â go côo wà pwì jè angela, na é còobé gée na wâra pwapwicîri§ [nidò *napwéretòotù]. Â é tomara too tà i Pwi na ia é tâa na i nee, pâ: «[Tèpa âboro goropuu, âna pwacèwii blé na] jèe po wâèa bwàti. Jèe tèepaa ê tòotù kâra piûnya*! Gà tû paé i pwaci'gà, â gâ tapàgà!»

16 Â é tûboo naa goropuu i pwaci kêe wà pwini, â é piûnyari i goropuu.

17 Gée na càùé, â é còobé wà pwì jè angela, gée na wâra pwapwicîri, nidò napwéretòotù. Â wàé mwara, âna é cipa jè pwaci na dau éa.

18 Â nabwé, â é tèepaa me gée na *aamwari târa imeai, wà pwì jè angela, na é pitûâ naa goro ânye. Â é tomara too tà wà i pwì a cipa i pwaci. Â é ina têe pâ: «Po dau wâru [pâ âboro, wâni goropuu na rà

† **14:13** Dernière phrase—é, È pâ wakè kàra, âna paâjupârarà. Grec: È pâ wakè kàra, âna pâra wiârà. **14:14** Daniel 7.13 ‡ **14:14**

Wà Pwina naîri âboro—é, Pwi âboro na pwacèwii ê Pwina naîri âboro (Iésu Kériso). § **14:15** Wâra pwapwicîri—Ucina co, ba ticè âji wâra pwapwicîri na wânidò napwéretòotù. (Côô Auinapàpari 21.22.)

* **14:15** Piûnya—Récolte. Munaa ucina goo tèpa âboro diri, na o todàra naa na pitèimuru kà Pwiduée (Osée 6.11). É, tèpa âboro kà Pwiduée co, na rà mwa tò naa na Mwaciri kêe (Maréko 4.29).

14:18 Joël 4.13

èpà. Â rà pwacèwii] ê pâ nacici pwâra dipâa na jèe po dau târa. Â gà tû paé i pwâci, â gà tapâgâra.»

19-20 Â é tüboo i pwâci kêe i pwi angela, naa góropuu. Â é tapâgâ i pwâra dipâa wâ góropuu. Â é tû naa na aubigagai dipâa, naa góroigé jii ê napô. Â còogairà, â é nama joro ê dipâa. Ba wàépwiri ê pwâra putâmu kà Pwiduée. Â o joro ê domii kà tèpa âboro èpà, â o tù too, ma tû jai caapwi âboro[†], naa na 300 kilomètres.

15

7 <δ> Ipwabwàti 7 bétubatòina

1 Gée na càùé, â go côo [mwara naa na nyuâa, pâ pâra muru na o mwa tèepaa]. Â go pò goo jè câmu kêe na dau maina, naa napwéretòotù. Ba pwa 7 *angela, na rà tà pa pâ 7 bérpitubatòina. Wàé kaa pwiri ê bénabwé maagé côo, bénabwé pwâra putâmu kà Pwiduée.

2 Â go côo ê jè nawià na pwacèwii wàrapéà na pwa ânye na. Â pwa pâ âboro [na rà coo góro i najawé]—wà tâpé na rà piétò jii wà Itémuru, wà i pwina pwa ânuuê ma nimaro kêe. Â rà cau cipa ê gitar na é naa târa wà Pwiduée. **3** Â rà nyabiri i nyabi kà *Moosé, pwi ênawéna kà Pwiduée, bau nyabi kà *Pwi nari mutô:

«Dau maina wakè'gà,
maina ma pwényuâa,

14:19-20 Ésaïe 63.3; Auinapàpari 19.15 [†] **14:19-20** Jai caapwi âboro—Grec: Jai aunapaò na pwâra òoci (mors). **15:3** Exode 15.1; Psaume 139.14, 145.17

co Pwiduée Caa.
 Dau maina nii'gà,
 naa góro diri pâ muru;
 pwâra ukai'gà
 góro diri pâ Ba!
 *Tàrù pâ naigé'gà!
⁴ Wâgà co na gâ pwicîri.
 Wâgà co na gâ Pwiduée.
 O wàilàapà cè âboro,
 na càcaa wâgotêe googà?
 O wàilàapà cè âboro
 na câé caa ipwamainagà?
 O nye ticè caapwi!
 Rà o cau me pâ Ba;
 rà cigòboo na aragà.
 Ba paari wakè'gà
 pâ tarù ma âjupâra'gà!»

7 wâra jawé bétubatòina <ε>

(Naporomee 15.5-16.21)

⁵ Gée na càùé, â go ucâri ê napwéretòotù, â go côo ê *wâra pwapwicîri pwa góro imwaano. Âna tâpirié ê ére na dau pwicîri na wâna. ⁶ Â rà còobé wà i tèpa 7 angela, na ia rà cipa ê pâ 7 bétubatòina*. Â rà coona ârabwée imwaano na dau pwaa, â rà pii nawâarà góro pûukake na mwani mii. ⁷ Â wà pwì jè ârapâara tèpa ârapâpé macii na pwa nyuâarà, âna é jèpa naa tà tèpa 7 angela bëepwiri ê wâra jawé mwani mii, na wâbé góro pwâra putàmu kà Pwiduée, wà Pwina é *wâro dàra góiri awé.

15:4 Psaume 86.9; Jérémie 10.6-7
 Bétubatòina—Malheur, plaie, fléau.

15:5 Exode 38.21 * 15:6

8 Â i wâ pwicîri, âna é nye wâbé kaa goro mu, gée goro ê pai maina ma muugère kà Pwiduée, ma ê pâtâmee. Â nye ticè jè âboro cèna pâriê ma é tò naa na i wâ pwicîri, tèepaa naa goro cè pai pacoo kâra diri ê pâ bétubatòina kà tèpa 7 angela.

16

1 Gée na càùé, â go têre ê pwâratùra na maina, naa na ê ére na dau pwicîri, na é ina tà i 7 *angela pâ: «Guwà pâra, â guwà wicèpwiri ê pâ wâra jawé naa góropuu, ba câmu kâra ê pwâra putàmu kà Pwiduée.»

1 <ε> Tonga

2 É pâbéaa pâ wà pwi jè angela, â é wicèpwiri ê wâra jawé kêe naa góropuu. Â nye tèepaa kaa ê pâ tonga na po èpà ma miiri, naa goo diri tâpé na rà cigôboo târa i ânuu wà Itémuru ma ipwamainaê—wâilà na pwa ê câmu kêe na wâgoorà. Â rà dau céepwâa* goo.

2 <ε> Nawià na mii

3 Nabwé, â é me wà pwi bêârailu kà tèpa angela, â é wicèpwiri i wâra jawé kêe naa nawià. Â é nye biié kaa i nawià ma mii-tòri, pwacèwii ê domii kâra ê âboro bà. Â rà po cau bà diri pâ muru na tâa nawià.

3 <ε> Nairiwâ na mii

4 Nabwé, â é me wà pwi bêâracié kà tèpa angela, â é wicèpwiri ê wâra jawé kêe, naa na ê pâ nairiwâ, ma ê pâ aupò jawé; â nye domii kaa. **5** Â go têre pwi

15:8 1 Rois 8.10-11; 2 Chroniques 5.13-14; Ésaïe 6.4 **16:2** Exode 9.10; Auinapàpari 13.12-17 * **16:2** Céepwâa—Souffrir, être dans l'affliction. **16:3** Exode 7.17-21

jè angela, [na pitûâ naa] goro diri pâ najawé, na é ina tà Pwiduée pâ:

«Wâgà co na gà *tàrù!
 Ba wâgà nabà,
 â wâgà napwiri!
 Wâgà na gà pwicîri.
 Pwa tàrù'gà co
 ma gà pitèirà,
 ma pwa wârimuru tàra.
⁶ [Ba rà pwa na èpà]:
 Rà nama joro domii,
 domii kâra ê Ba'gà
 ma tèpa *péroféta'gà.
 Â gà pawâdoorà ni
 goro ê domii,
 na jèpa pârirà. Nabwé!»

⁷ Â go têre mwara ê pwâratûra, me gée na i *aamwari târa imeai. Â é ina pâ:

«Üu kaa, co Pwi Ukai
 Pwiduée kâjè!
 Dau maina nii'gà
 naa góro diri pâ muru.
 Âjupâra ma tàrù
 ê pai pitèi'gà,
 [ma wârimuru
 na gà naa târa]. Nabwé!»

^{4 <ε> Tòoka}
⁸⁻⁹ Nabwé, â é me wà pwi béârapàpé kà tèpa

angela. Â é wicèpwiri ê wâra jawé kêe naa na i tòotù. Â rà nye dau tòoka kaa goo pâ âboro. Êco na càra caa pinünüma ma rà biirà, ma rà ipwamaina Pwiduée. Â rà pinabaèpàé, gée goo na wàé na pwa pàtàmee, naa goro ê pâ bétubatòina bèepwiri.

5 <ε> Bàutê

¹⁰ Nabwé, â é me wà pwi bé 5 kâra angela. Â é wicèpwiri ê wâra jawé kêe naa goro ê autâa kà Itémuru. Â nye bàutê kaa ê mwaciri kêe. Â wà tèpa âboro, âna rà tòngüru poropwârâ. Ba rà dau maagé côo [goro pai tonga kâra]. ¹¹ Êco na càra caa pinünüma, ma rà coo jii ê pâ tûâ kàra na èpà. Â rà pinabaèpà wà Pwiduée *napwéretòotù.

6 <ε> Mwari nairiwâ Euphrate

¹² Nabwé, â é me wà pwi bé 6 kâra angela. Â é wicèpwiri ê wâra jawé kêe, naa nairiwâ maina Euphrate. Â nye po mwari kaa, ba na o naigé kà tèpa ukai, na rà o mwa me gée na auêgòdò tòotù[†].

¹³ Nabwé, â go côo pâ âracié duée na miiri, na rà pwacèwii ê pâ gérenu[‡]. Â rà jèpa còobé gée na pwâ i pwi Dàragô, ma wà Itémuru, ma i pwi péroféta, pwi a pwâ, [na ina gooé mwara pâ pwi macii na èpà][§].

¹⁴ Wà tèpa duée bèepwiri, âna [pwa pàtamarà ma] rà pwa pâ câmu, na rà pò goo pâ âboro. Â rà pâ nau panaimari tèpa ukai wâni gòropuu, ba na rà pipaa dà Pwiduée, na ê Tòotù na é jèe pacoo. [Na

16:10 Exode 10.22; Ésaïe 8.21-22 **16:12** Ésaïe 11.15 [†] **16:12** Auêgòdò tòotù—L'est. [‡] **16:13** Gérenu—Munaa ucina goo ê popai kà tèpa duée bèepwiri na miiri. [§] **16:13** Na ina gooé mwara pâ, pwi macii na èpà—Côo Auinapàpari 13.11. **16:14** Auinapàpari 19.19

pwi Tòotù bëepwiri, âna ée mwa piétò, ma pitèi ê gòropuu diri wà Pwiduée. Ba wàé co na] dau pwa pâtâmee naa góro diri ê pâ muru.

15 É ina wà Pwi Ukai Iésu pâ: «Guwà têre bwàti, ba go o mwa wâjué me cônâ*, [â go péa papòwà] pwacèwii pwi a mura naa ne. Â cidòri nyuâa pwi âboro na é tà tacî, ma pwabwàti ê pâ ârabwée kêe. Ba péa é tà cicâpé, â ée mwa kamu wiàna côoê.»

16 Wà têpa duée âna rà panaimari têpa ukai gòropuu, naa na jè nadàbo, na ina goo pâ Harmacuédon gorò pwa *hábérû.

7 <ε> *Gù napuu ma popaa moo*

17 Nabwé, â é me wà pwi bé 7 kâra angela. Â é wicèpwiri ê wâra jawé kêe, naa gopaérenao. Â go têre ê pwâratùra na maina gée na autâa kâ Pwiduée, wâna ê wâra pwapwicîri. Â é tomara too pâ: «Jèe po cai coo diri!»

18 Â nye pwa âra kaa tikakara, â é kûu. Â nye têepaa kaa ê kakürubwaanu na dau maina. Â càcaa pwa cè gù napuu cèna wàrapwiri, tapoo gée na é têepaa pwi âboro naani gòropuu. **19** Â téura pâ ville na wâru wâ gòropuu. Â po pitadàrùé ma âracié pâara, ê ville maina†. Ba nye wàrapwiri kaa ê wârimuru na é naa târa ê ville Babulona wà Pwiduée. Ba é pawâdooé gorò dipâa, na tòo gorò ê pwâra putâmu kêe.

16:15 Mataio 24.43–44; Auinapàpari 3.3 * **16:15** Go o mwa wâjué me cônâ—Bénabwé pai têepaa me kâ Iésu. **16:16** Zakarie 12.11 **16:18** Auinapàpari 4.5, 8.5 **16:19** Auinapàpari 14.10

† **16:19** È ville maina—Munaa Babulona (ucina goo Roma. Cô note goo Auinapàpari 17.1), é, pwiri Iérusaléma.

20 Â diri ê pâ pô ma jaa, âna rà jèpa ipiina, gée goro ê kakürubwaanu. **21** Â rà nye tûu kaa gée napwéretòotù, pâ pâiri popaa na moo, na po dau maina, pwacèwii ê baikè cima[‡] na tûu naa gò tèpa âboro. Â rà pinabaèpà Pwiduée goo wà tèpa âboro. Ba dau maina awé pâ bétubatòina bëepwiri.

17

Tô ilàri gòronaigé Babulona

1 Gée na càùé, â é medario, wà pwi jè ârapàara tèpa 7 *angela, na ia rà wicèpwiri i pâ 7 wâra jawé. Â é ina tôô pâ: «Gà me, ma go paari tâgâ ê wârimuru [na ée mwa naa wà Pwiduée] tà i pwi ville na maina, goro jènere pâ nairiwâ na wâru^{*}, na ina goo wê pâ ‘Tô ilàri gòronaigé, na é dau èpà’. **2** [Ba dau miiri ê wakè kée.] Ba rà ipuu[†] ma diri tèpa ukai naa gòropuu. È pâ tûâ kée âna pwacèwii dipâa, na é naa târa pâ âboro gòropuu, ba na rà cau ipwirié, ma wârori ê tûâ kée.»

3 Â wà i pwi angela, âna é popao naa na nyuâa, naa namaré. Â go côo naawê i tô ilàri bëepwiri, âna é tâa góro ê macii na dau mii. Â po 7 pûru i macii,

16:20 Auinapàpari 6.14 **16:21** Exode 9.23-24; Auinapàpari 11.19

[‡] **16:21** È baikè cima—Grec: Caapwi talent. Câmu kée, âna 35-40 kilo. **17:1** Jérémie 51.12-13 ^{*} **17:1** Ville na maina... Babulona biu, âna ucina goo Roma, ê ville maina na pâara kà Ioane. Â ucina goro diri pâ pubu âboro na càra caa papwicîri Pwiduée.

17:2 Ésaïe 23.17; Jérémie 51.7; Auinapàpari 14.8 [†] **17:2** Rà ipuu—È wârogòronaigé, âna ucina goro ê pai pwamaina wâra pâ duée imudi. Â ucina mwara goro ê pai càcaa papwicîri Pwiduée.

17:3 Auinapàpari 13.1

ma po 10 gi kêe, [ba wà Itémuru][‡]. Â wii naa na diri ê naiié ê pâ nee béisipwamainaê ma béisinabaèpà Pwiduée.

⁴ Â wà i tô ilàri, âna é coona ê ârabwée na dau bwùucùru ma mii, [pwacèwii pâ ârabwée kà tèpa ukai ma âboro imaina]. Â é picûâaê goro mwani mii, ma perle, ma pâ atü na maina ê wâri wèe, na pwâra. Â é tà pa ê wâra jawé mwani mii na wâbé goro pâ muru na miiri. Ba pâ muru na èpà, gée goro ê càrâé na dau èpà. ⁵ Â wii na gaadaaé ê nee na pitàbinyiri, [âna ê âji êre na pai ina wèe pâ]:

BABULONA NA DAU MAINA—NYAA
KÀ PA ILÀRI GÒRONAIGÉ MA ÊDIRI PÂ
TÛÂ NA MIRI NAA GÒROPUU.

⁶ Â go côo pâ é ipwirié, ba é jèe dau wâdo ê domii kà tèpa âboro kà Pwiduée, na tétàmwararà, gée goro ê pai cèikî kàra naa goo Iésu.

Ina tà Ioane pai ina wèe

Go ucârié, ba go dau pò gooé. ⁷ Â é ina tôô wà i pwi angela pâ: «Gorodà na gà pò gooé? Go o ina tâgà ê pai ina wèe na tabinyiri, goo wà tô bëepwiri, ma wà Itémuru, na é coo gooé, ma pâ 7 pûruê ma pâ 10 gi kêe.

⁸ «Ba wà Itémuru, âna é wâro bëaa, â é jèe bà nabà. Â ée mwa toome cônâ, gée na ê Oolaa na ia dau wâgòro§. Â rà o pò goo, ê pâ âboro gòropuu—tápé

[‡] **17:3** Ba wà Itémuru—Côo Auinapàpari 12.3. **17:4** Jérémie 51.7; Auinapàpari 18.16 **17:6** Auinapàpari 18.24, 19.2 **17:7** Auinapàpari 13.1 **17:8** Daniel 12.1; Auinapàpari 11.7, 13.7
§ **17:8** Oolaa na ia dau wâgòro—Côo 2e note goo Auinapàpari 9.1.

na càcaa wii neerà, naa na Tii goro wâro béaa kâra ê pai tòpò wàra ê góropuu. Êco na, ûna é còobé wà Itémuru, â wà Pwiduée, âna ée mwa nama tiàué bamwara.

⁹ «Wà pwina é tèi bwàti pâ muru, âna wâdé na é tâmogòori ni, pâ: È pâ 7 pûruê bëepwiri, âna câmu kâra ê 7 nari jaa*, na é tâa wê i tô ilàri. Â câmu mwara kà 7 tèpa ukai. ¹⁰ Ba tèpa 5 gée goorà, âna rà jèe tûu. Â é bwaa nye tà tâa pwí jèpwi. Â bwaa nye tiàu pwí jèpwi. Â wiàna ée mwa tèepaa, â o càcaa góori ê pai tâa kêe. [Ba é jèe nye pacoo pwiri wà Pwiduée.]

¹¹ «Napwa naa goo wà Itémuru, na ia é wâro báaa, â na ia é jèe bà, âna wàé kaa pwiri pwí jè ârapàara tèpa 7 ukai. Â [éé mwa wâjué còwâ, ba na] é pwí bê 8 kâra ukai mwara, báaa kâra ê pai tubatiàué.

¹² «Napwa naa goo ê pâ gi kêe na gà côo, âna câmu kà pàra tèpa 10 ukai, tâpê na bwaa ticè mwaciri kâra. Â o naa târa co ji pàara, na càcaa góori†, ma rà o pitûâ na, ma wà Itémuru.

¹³ «Nye caapwi ê aunünüma kâra, ma rà pinaa ê pàtamarà, ma ê tarù târa pitûâ, naa gooé. ¹⁴ Ba rà o mwa ipaa dà *Pwi nari mutô. Êco na é nye piétò jiirà. Ba nye wàé kaa na é Pwi a pitûâ kà tèpa pitûâ, ma Pwi Ukai kà tèpa ukai. Â rà o tâa ma wàé‡, wà tèpa âboro kêe—tâpê na é todàra, ma pitòrigarirà, ma rà cimwü naa na ê cèikî kâra.»

* **17:9** 7 nari jaa—Ucina goo wâ ville Roma, na bari naa gó 7 nari jaa. Tèpa 7 ukai, âna pwiri pàra tèpa ukai (empereur) naawê.

17:12 Daniel 7,7,24 † **17:12** Ji pàara, na càcaa góori—Grec: Caapwi ineretòòtù. ‡ **17:14** Â rà o tâa ma wàé... é, Â rà o piétò ma wàé...

Rà èpàri tô ilàri tèpa ukai

¹⁵ É ina tôô mwara i pwi angela pâ: «Gà côô pâ nairiwâ na wâru [naa goro jènere i ville] na ia é tâa wê i tô ilàri goronaigé. Wàé kaa pwiri ê câmu kâra pâ âboro, gée na diri pâ puâboro, ma pwâratùra, ma napô, ma Ba.

¹⁶ «Napwa naa goo Itémuru, â pâ 10 gi kêe, [âna tèpa 10 ukai] âna rà o pâ nau èpàri i tô ilàri goronaigé. Â rà o mwa popa ê pâ naneemuru tôoni, ma pâ ârabwée kêe, ba na o ticè kêe, â ée mwa pâra cicâpé. Â rà o mwa uti ê pièe, ma cîri napwùrudòé naa goro ânye.

¹⁷ «Rà wàrapwiri, ba na pacoo ê câbewâdé kà Pwiduée. Ba wàé kaa, na é tòpò ê auniimiri naa na pwâranümarà, ba na rà cau pitérerà, ma rà naa tà Itémuru ê pwâra ukai kâra. Â wàrapwiri, tèepaa naa goro ê pai pacoo diri ê pwi na ia é jèe mara ina wà Pwiduée.

¹⁸ «Napwa naa goo i tô ilàri bëepwiri, na ia gà côôê, âna é câmu kâra ville maina, na é pitûâ kâra diri tèpa ukai wâ goropuu.»

7 popai goo babulona <ζ>

18

(*Naporomee 18*)

¹ Gée na càùru ê pâ pwi bëepwiri, â go côô mwara pwi jè *angela, na é boome gée napwéretòotù. Â naa têe pâtâmee na maina. Â dau maina pai muugère kêe, na é pwéelaa pàpari ê goropuu.

É pitèié Pwiduée

1 <ζ> O téuraé

² Â é tomara tôô pâ*:

«Ée jèe tûu *Babulona,
téura napô-bà!
[Ticè âboro wê!]
Jèe wâ kà tèpa u,
pwârawâ kâra duée,
bawâ kâra aràu,
[aucârù kâra akàna]
autâa kâra diri,
pâ macii na miiri.
³ [Tojii tô ilàri-bà.]

É naa dipâa kêe.

Rà ipwirié pâ Ba.

Rà pâ nau pwacèwiié.

Rà pwa tûâ na miiri.

Rà ipuu imudi ma wàé,
pâ ukai góropuu.

Wâro gée gooé

tèpa pi-icu.

Wâru mwani kâra,
gée goo pâ tûâ èpâ kêe. Nabwé!»

2 <ζ> Dau maina wârimuru kêe

⁴ Go têre ê jè pwâratùra me gée napwéretòotù, na
é ina pâ:

«Tèpa naîô wée!

Uru jii Babulona.

Còobé jii tôobà.

18:2 Ésaïe 13.21, 21.9, 34.11-14; Jérémie 50.39; Auinapàpari 14.8

* **18:2** Pwiri bétapoo popai goo Babulona, âna tâa na naporomee
17. **18:4** Ésaïe 48.20; Jérémie 50.8, 51.6,45; 2 Korénito 6.17

Uru jii pâ èpà kêe.
 Naaco pâ tûâ kêe.
 Ba guwà péa tòpi
 ê wârimuru kêe!
 Dau maina aré
 na go o mwa naa têe.
⁵ Dau wâru èpà kêe.
 Dau pòri too,
 tèepaa naanidò
 napwéretòotù!
 Go côo wakè kêe,
 â câgo caa pwanauri.
⁶ Go o mwa papòé.
 Naa wârimuru têe
 wiâra pâ èpà kêe.
 Naa têe na dau maina
 jii ê pwina é pwa.
 Pwaai wârado kêe.
 Ba é naa dipâa kêe
 [târa tubaèpà târa pâ Ba].
 Pwaai mwara
 goro dipâa na góo,
 ba na é wâdo côwâ.
 [Â ée dau maagé goo.]
⁷ Dau maina nümee.
 Wâru mwani kêe.
 Maina ipwàdée kêe.
 Ékaa na wàrapwiri:
 O maina aré kêe.
 Piêdò maagé kêe.
 É pi-iná kêe pâ:

“Go nye tô ukai.
 Câgo caa tô dàpwà.
 O câgo caa côo pikîri.”
 8 Èkaa na wàrapwiri,
 na ji caapwi tòotù,
 ée pâ nau tô dàpwà.
 Ée mwa côo pikîri.
 Ée mwa copwa.
 O cîriê naa na ânye.
 Ba maina pàtàmoo,
 wâgo Pwiduée
 ma go pitèié. Nabwé!»

Rà imuruê tèpa âboro

3 <ζ> Tèpa ukai

9 Wà tèpa ukai kâra gòropuu, âna rà o côo ê muru
 ânye, wiàna tòo Babulona, â rà o dau pi-i ma pi-
 jinünü gooé. Ba rà tèpa bée, na rà pwa pâ muru
 na dau èpà ma wàé. Â jèe dau pwa neemururà gée
 gooé. 10 Â rà o coo na wâiti wê, goro ê pai wâgotàra
 goo ê pai maagé kêe. [Â rà o pwùkùru.] Â rà o mwa
 ina pâ:

«Wârico Babulona!
 Wârico napô maina!
 Téura ma tubatiàué[†],
 na ji caapwi tòotù!»

4 <ζ> Tèpa pi-icu

18:8 Auinapàpari 17.16 **18:9** Ézékiel 26.17, 27.30–35 [†] **18:10**
 Téura ma tubatiàué—Grec: Pitèigà.

11 Rà imuruê ma pijinünü wà tèpa pi-icu wâni gòropuu, ba jèe ticè âboro cèna ée wâri cè neemururà. **12** [Ba wâé, na ia é mu wâri diri pâ na jèpapara muru] na dau maina wâri wèe, na rà mu icuri:

Pâ mwani mii, ma mwani pwaa;
 Pâ atü na dau maina wâri wèe;
 Pâ na jèpapara imwaano na dau wâdé;
 Pâ upwâra na ûrea;
 Pâ muru na pwa goro béokée kâra lélépâ‡;
 Pâ muru na pwa goro upwâra;
 Pâ paò ma paò mii;
 Pâ atü pwaa na dau wâdé§;
13 Pâ na jèpapara jawé ûrea, ma wâi na ûrea;
 Pâ dàuru upwâra na ûrea na jè cîri;
 Pâ dipâa, ma géree, ma dàuru poloa, ma blé;
 Pâ paaci ma mutô, ma pâ òoci ma wàtio;
 Pâ ênawéna na piirà, na dau pwaée kâra.

5 <ζ> Tèpa pwa mwani kâra

14-15 Wà tèpa pi-icu, na dau pwa mwani kâra, gée goo i ville Babulona, âna rà o dau pi-i, ma pijinünü gooé. Â rà o ina têe pâ:

«Ticè neemurugà:
 Muru na jajau,
 muru na pwényuâa,
 muru na wâdé tâgà.
 Cau tubatiâurà.
 Â o câgà caa pâmarirà.»

18:11 Ézékiel 27.36 **18:12** Ézékiel 27.12,13,22 ‡ **18:12** Béokée kâra lélépâ—Défenses d'éléphant, Ivoire. § **18:12** Pé atü pwaa na dau wâdé—Marbre. **18:14-15** Ézékiel 27.31,36

Â rà o coo na wâiti wê, goro ê pai wâgotàra goro pai maagé côo kêe. Â rà o pwùkùru. **16** Â rà ina mwara pâ:

«Wârico Babulona!
 Wâé na é coona
 imwaano mii
 ma bwùucùru
 na kîri ê aaé.
 Â maina wâri wèe.
 Wâé na é picûâaê
 goro mwani mii,
 ma pâ atü na pwâra.
17 Jèe ticè têe diri
 na ji caapwi tòotù!»

6 <ζ> Tèpa pâra gòro wànga

Rà picoo iti jiié mwara wà diri tâpé na rà pâra gòro wànga—wà tèpa apooro wànga, ma wà tèpa pitûâ naa gòro wànga, ma wà tèpa taa ârawéà, ma diri tèpa matélo.

18 Â rà o côo i muê na tòé, â rà o i, ma pi-inà târa pâ: «Wâpà cè napô cèna wàra ê ville bèeni? Au! Nye ticè!»

19 Â rà o i, ma pijinünü, ma tü dàuru puu naa na pûrurà, [goro pai tòina kàra]. Â rà o wiikau burà ina pâ:

«Wârico Babulona!
 Wârico napô maina!
 Dau pwa mwani kâjè,
 gée goo ville bèeni.

18:16 Auinapàpari 17.4 **18:17** Ésaïe 23.14; Ézékiel 27.27-29

18:18 Ézékiel 27.32 **18:19** Ézékiel 27.30-31

Téura ma tubatiàué
na ji caapwi tòotù!»

20 [Êco na wàéni ê popai ba kà tèpa âboro kà Pwiduée]:

Câbu, co napwéretòotù!
Guwà ipwàdée,
âboro kà Pwiduée—
wâguwà tèpa *apostolo,
wâguwà tèpa *péroféta!
Ba é jèe téuraé,
é tojiié wà Pwiduée.
É pwa wârimuru têe,
ba é tubaèpà tawà.

Bénabwé popai gooé

7 <ζ> O câjè mwa caa côoê côwâ

21 Nabwé, â go côo wà pwi jè angela na dau pwa nii kêe. Â é popa ê diopwaa kâra atü*, â é tü naa nawià, â é ina pâ: «O ciura wàrapwiri wà Babulona, ville maina, â o tüê wàrapwiri, â o câjè mwa caa côoê côwâ. **22** Â o câjè mwa caa têre côwâ cè airi gitar, ma cè pwâra uu kâra kuruò, ma cè pwâra uu tutu. O tiàu cè pwi jè a wakè goro upwâra ma paò. Â o câjè mwa caa têre côwâ cè airi atü bécaagai blé. **23** Â o câ mwa caa pwéelaa côwâ cè ânye wê. Â o câjè mwa caa têre côwâ cè pwâratùra kà du a tapoo piéa.

18:20 Deutéronome 32.43; Ésaïe 44.23; Jérémie 51.48 **18:21**

Jérémie 51.63–64; Ézékiel 26.21 * **18:21** È diopwaa kâra atü—Napéaati naa na grec pâ: Pwacèwii ê jè meule na maina. (Côo ânuuru aucòogai élaio naa nabibiu kâra tii.) **18:22** Ésaïe 24.8; Ézékiel 26.13 **18:23** Jérémie 7.34, 16.9, 25.10

«[O popa jiigà, co Babulona, êdiri pâ pwì bëepwiri, majoroé ê tûâ'gà na èpà.] Ba gà pwacèwii tô a pwa dooki[†]. Ba wà têpa pi-icu'gà, na rà dau imaina naa na góropuu diri, âna rà pa-imwüru ê pâ Ba diri.

²⁴ «Üu, [o maina wârimuru'gà] ba gà nye pwì majoroé, ba gà pòtämwarara têpa péroféta, ma pâra têpa âboro kà Pwiduée. Üu, dau wâru tâpé na pòtämwararà gée googà, pitiri góropuu; [â o pitèigà goo][‡].»

19

Nyabi goro pai piétò naa napwéretòotù

¹ Gée na càùru ê pâ muru bëepwiri, â go têre ê pwâratùra kà tâpé na rà po dau wâru awé, wânidò napwéretòotù. Â rà tomara too pâ:

«Alélua! Alélua!
Pwamaina Pwiduée!
Wâé na é pa-udòjè!
Wâjaaé ê muugère,
ma nii ma pâtâmee!
² Âjupâra ma *târù
ê pwina é pitèi.
Ba é tèi tôobà,
na é wâgoronaigé
na miiri tûâ kêe,
tô na é tubamiiri
tâpé na wâ góropuu.

[†] **18:23** Gà pwacèwii tô apwa dooki—Munaa ucina goro pai maina wàra nüma têpa âboro, ma pai naa càùrà naa goo wà Pwiduée.

18:24 Jérémie 51.49; Auinapàpari 17.6 [‡] **18:24** Pwiri popai kà Ioane, na é wii i tii bëeni, é, pwiri góobàra popai kà pwi angela.

19:2 Deutéronome 32.43; Auinapàpari 6.10

Â é naa têe Pwi Ukai
wârimuru kêe,
wâri wàra domii
kà tèpa ênawéna,
tèpa âboro kêe
na pòtämwararà. Nabwé!»

³ Â rà tomara too mwara wà tèpa âboro, ma ina pâ:

«Alélua! Alélua!
Mu too ê mu
goo wà tôoni!
Mu too awé
dàra góiri! Nabwé!»

⁴ Â wà tèpa 24 ijiao, ma pâ ârapàpé macii na pwa nyuârà, âna rà cigòboo ma tùu jùrurà ara Pwiduée, na é tâa gò ê autâa kêe, â rà pwamainaê ma tomara too pâ: «Alélua! Amen! Wâdé na wàra!» ⁵ Â go têre ê pwâratùra me gée goro jènere autâa kà Pwi Ukai, na ina pâ:

«Pwamaina Pwiduée,
Pwi Ukai kâjè,
wâguwà diri,
pâ ênawéna kêe,
na maina ma kíri! Nabwé!»

Piéa kà Pwi nari mutô

⁶ Go têre mwara ê toromacè*, na pwacèwii pwâratùra kà tèpa âboro na rà dau wâru. Â dau

19:6 Auinapàpari 14.2 * **19:6** Toromacè—Écho, bruit résonnant.

maina aié, pwacèwii ê airi pwiritée[†], ma pwâra itâa kâra tikakara, na é kûu ba maina. Â rà gére ina pâ:

«Alélua! Alélua!
 É pitûâ Pwiduée,
 Pwi Ukai kâjè!
 Dau maina nii kêe,
 naa gòro diri pâ muru!
⁷ Jè cau ipwâdée!
 Jè piégötùru!
 Jè pipwamainaê!
 Ba jèe tèepaa tòotù:
 É piéa Nari Mutô.
 É ipwabwàtié
 wà tô llàri wâdèe.
⁸ Jèe naa tà tôoni
 na é coona lino,
 imwaano na kîri aaé! Nabwé!»

(Napwa naa goo ê imwaano lino bëepwiri, âna câmu kâra pâ tûâ na wâdé, na rà jèpa pwa wà tèpa âboro kà Pwiduée.)

⁹ Nabwé, â i pwi *angela, âna é ina tôo pâ: «Gà wii pâ: “Cidòri nyuâarà tâpé na todàra naa goro ê piéa kà *Pwi nari mutô.”»

Â é ina tôo mwara pâ: «Ê popai bëepwiri, âna âjupâra, ba popai kà Pwiduée.»

¹⁰ Â go cigòboo ma tûu jùruo na ara i pwi angela. Èco na é ina tôo pâ: «Ai! Bwa! Gà cibwaa wàrapwiri,

[†] **19:6** Pwacèwii ê airi pwiritée—é, Pwacèwii pâ wià na dau maina.

19:7 Ésaïe 61.10; Auinapàpari 21.2 **19:9** Mataio 22.2–3 **19:10** Apostolo 10.25,26; Auinapàpari 22.8–9

ba ju nye cau tupédu ênawéna kà Pwiduée, wàiju ma wà diri tèpa béejè na rà *paâjupâra pâ, rà tèpa âboro kà Iésu‡. Â gâ pwamaina co Pwiduée! Ba wà diri tâpé na rà paâjupâra Iésu, âna é tâa jaarà ê Nyuâaê Pwicíri—ê pwi Nyuâaê Pwicíri na é tâa jaa tèpa *péroféta, ma nama rà inapàpari ê popai kà Pwiduée§.»

pwâadâra gòropuu 7 muru na é cô ioane <η>

(Naporomee 19.11-21.8)

1 <η> Pwi a tâa gòro òoci na pwaa

11 Gée na càùé, â go côo ê napwéretòotù, na é tâpirié, â go côo pwi òoci na pwaa. Â pwa pwi âboro na é tâa gò, âna ina gooé pâ ‘Tàrù’ ma ‘Âjupâra’. Ba tàrù ma âjupâra pai pitèi kêe wà tèpa âboro. Â é pipaa [dà tâpé na rà cicaraé]. **12** Â ê du âraporomee, âna pwacèwii doromara ânye. Â wâru ê pâ bwe korona, naa gòro pûruê. Â wii naa gooé nee na tâbinyiri, na càra caa tâmogòori ê pâ âboro, â nye wàé co. **13** Â é coona ê ârabwée na bwiari goro domii. Â tunee têe mwara pâ: ‘Popai kà Pwiduée’.

14 Rà pâra wiâê ê pwâra paa me gée napwéretòotù, na rà tâa gò ê pâ òoci na pwaa. Â rà coona ê pâ ârabwée imwaano lino, na kîri ê aaé, na po pwaa jajau.

‡ **19:10** Na rà paâjupâra... é, Na rà tâ cimwü naa goro ê âjupâra, na é paari wà Iésu. § **19:10** Dernière phrase—é, Ba ê âjupâra na é paari wà Iésu, âna ê pwi âjupâra, na é pagò tèpa péroféta, ba na rà inapàparié. **19:11** Psaume 96.13; Ésaïe 11.4; Auinapàpari 1.5, 6.2

19:12 Daniel 10.6; Auinapàpari 1.14, 2.17 **19:13** Ésaïe 63.1-3; Ioane 1.1,14

15 Còobé pwêe ê tauwa na po dau éa, bétaa ê pâ Ba, â ée mwa pitûâ ba gòo, goro ê tâjò paò. Â é còogairà pwacèwii ê pwâra dipâa. Wâépwiri ê pwâra putàmu kà Pwiduée na dau pwa pâtamee, naa gò diri pâ muru. **16** Â wâgoro ârabwée kêe ma du pâa-âê*, âna wii ê jè aupwa tii na ina pâ:

Pwi a pitûâ kà tèpa pitûâ,
ma Pwi Ukai kà tèpa ukai.

2 <η> Marü bwaooré ma ipaa

17 Nabwé, â go niâ dò, â go côo pwi jè angela, na é coo na i tòotù. Â é gére tomara too târa pâ marü bwaooré, na rà tâ nidò gopaérenao. Â é ina târa pâ: «Guwà me, naa goo ê pi-ija maina, na é pwabwàti ba kàwà wà Pwiduée. **18** Me, ba guwà mwa uti ê pià tèpa ukai, ma tâpé na pwa nii kâra, ma tèpa caa kâra coda. Â guwà mwa uti piàra pâ òoci, ma wà tèpa coda na rà tâa gòrâ. Üu, ê piàra pâ âboro diri—tâpé na pwa târù kâra, ma wà tèpa ênawéna kâra; tâpé na rà maina, ma wà tâpé na rà kíri.»

3 <η> Tâjìru Itémuru ma pé macii

19 Nabwé, â go côo Itémuru ma wà tèpa ukai kâra gòropuu. Â rà gére ipapitiri tèpa coda kâra, ba na rà ipaa ma wà i pwi a tâa gòro òoci pwaa, ma tèpa coda kêe.

20 Â [rà paa, â rà piétò jii Itémuru, â] rà tâjìruru, wàilu naima ma wà pwi péproféta pwi a pwâ. (Wàé

19:15 Psaume 2.9; Auinapàpari 1.16, 14.20 **19:16** Auinapàpari 17.14 * **19:16** Wâgoro ârabwée kêe ma du pâa-âê—Munaa wâgoro ê ârabwée na târamiri du pâa-âê. **19:17** Ézékiel 39.17-20 **19:20** Auinapàpari 13.12-17, 20.10

kaa na ia é pwa ê pâ câmu kêe goro pâtâmee, ba kà Itémuru—ba na é ipa-imwüru ê pâ âboro, na ia rà tòpi câmu kà Itémuru, ma ipwamaina ê ânuuê.)

Â rà tü-ru, na ru bwaa wâro, naa na nawià ânye, ba na cîriru goro dà na tòo. ²¹ Â cau pôtâmwara diri têpa ipaa kàru, goro i tàuwa na ia còobé gée pwâ pwi a tâa gòro òoci pwaa. Â ê pâ bwaooré, âna rà cau pwàro goro piàra âboro.

20

4 <η> Tâjùru Caatana naa na 1 000 naja

¹ [Gée na càùru ê pai tubatiàu wà Itémuru] â go côo pwi jè *angela, na é boome gée napwéretòotù. Â é popa ê kii târa ê pwêe na ia dau wâgòro, bau jè itùpaò na dau maina. ²⁻³ Â é tâjùru wà i pwi Dàragô, i pwi dòèa gée na biu, [na nee mwara pâ] ‘Pwi a cicarajè’, é, *Caatana. Â é piiié goro i itùpaò. Â é tüê boo, naa na i Oolaa na ia dau wâgòro*, â é kiiri wâriê. Â ée mwa tâa wê wà i pwi Dàragô, naa na 1 000 naja, ba na o câé mwa caa ipa-imwüru cônâ ê pâ Ba. Â gée na càùru 1 000 naja, â o mwa tâpo tipié.

⁴ Â nabwé, â go côo pâ nyuâa tâpé na pôtâmwatararà, wàrapwiri goo ê pai *paâjupâra kàra wà Iésu, ma pai picémara kàra ê popai kà Pwiduée. Ba càra mu caa pwamaina Itémuru, bau i ânuuê. Â càra mu caa tòpi câmu kêe, na gaadaarà ma naa

20:1 Auinapàpari 9.1 **20:2-3** Genèse 3.1; Auinapàpari 12.9

* **20:2-3** Oolaa na ia dau wâgòro—Côo 2^enote goo Auinapàpari 9.1.

20:4 Daniel 7.9,22,27; 1 Korénito 6.2; Auinapàpari 13.17

goro îrà. Â go côô pâ rà tâa gò pâ autâa kâra ukai. Ba [wà Pwiduée âna é] jèe pawârorà cônâ gée na aubà, â é naa tarù tarà, ma rà pitûâ ma wà Kériso, [pwi *Mesia kêe] naa na 1 000 naja.

5-6 Ba wàilà âna rà tèpa pâbéaa kà tâpé na rà wâro cônâ gée na aubà. Â cidòri nyuâarà, ba rà tèpa âboro pwicîrì, [na rà jèe panuâ diri ê wâro kârà tâ Pwiduée]. Â [êkaa na rà o *wâro dàra góori awé. Ba] o càcaa pwa nii kârà ê béwailu kârà pwâra bà naa goorà. Â rà o coo ara Pwiduée[†] ma wà Kériso, [pwi Mesia kêe] ma piénawéna kâru. Â rà o pitûâ naima ma wàé, naa na 1 000 naja.

Napwa naa goo pàra tâpé, âna o bwaa càra caa pâji wâro cônâ, wiàna bwaa càcaa nabwé ê 1 000 naja.

5 <η> Tü Caatana naa na ânye

⁷ Gée na càùru pâ 1 000 naja bèepwiri, [na é pacoo wà Pwiduée] â o tipi wà Caatana, gée na karapuu.

8 [Â wàéni ê pwina ée mwa pwa, na go côo naa na nyuâa]: É pâra pâpitiri ê gòropuu, ba na é ipa-imwûru diri pâ Ba naa gòropuu, na ina goorà pâ Gog ma Magog. Â é panaimarirà ma rà pipaa [dà Pwiduée] ma wà tèpa âborô kêe. Â rà po dau wârû awé, pwacèwii ê marawâ, [â pwacoé ma jè pûrarà].

⁹ Rà too, â rà po pâpitiri ê gòropuu, â rà cibèepi ê picaatâa kà tèpa âboro kà Pwiduée, wâna ê napô na wânümee goo. Â é nye tèepaa boome kaa,

20:5-6 Auinapàpari 1.6

20:5-6 Auinapàpari 1.6 † **20:5-6** Coo ara Pwiduée—é, Pwa
ârapwaailò tà Pwiduée. **20:8** Ézékiel 38.2,9,15-16 **20:9** 2 Rois
1.10

20:8 Ézékiel 38.2.9.15-16

20:9 2 Rois

gée napwéretòotù ê ânye, na é cau cîri tèpa ipaa bëepwiri. Â tubatiàurà bamwara.

10 Â napwa naa goo wà Caatana, wà pwi ia ipamwürurà, âna tüê naa nawià ânye, ma dà na tòo, wâna na ia mara tü naawê mwara wà Itémuru, ma i pwi *péroféta pwi a pwâ. Â rà o aré ma tòina naawê, naa ne ma pwaa, dàra góori awé.

6 <η> *Bénabwé pitèimuru*

11 Gée na càùé, [â go côo naa na nyuâa, ê pwina o tèepaa]. Go côo i Pwi Ukai na é tâa gò ê autâa kêe. Â béaa kêe, â nye tubatiàu kaa ê góropuu ma napwéretòotù, â o câjè mwa caa côoru cônâ. **12** Â go côo ê pâ âboro na rà jèe bà—pâ âboro maina, ma pâ âboro kíri—âna rà géré coo goro i autâa kà Ukai. Â pòpwara ê Tii goro wâro—[ê tii kà Pwiduée na é wii naawê, nee tâp  na é naa t ra ê wâro].

Â pòpwara mwara p ra tii, na wii naa na, diri p t â k  t pa âboro. Â ée mwa pit ir  w  Pwiduée wi ra ê p t â k ra. **13** Â r  me mwara diri t p  na r  j e  bà, naa na diri p  ére—naa napuu, é w p p  wi na naa nawi . Â popar  p  naa na ‘Nap  k  t pa bà’, ba na ée pit ir  w  Pwidu e . **14-15** Â t  ê ‘Nap  k  t pa bà’ bau ê auipw ni, naa nawi  ânye. Â t  naaw  mwara diri t p  na c caa wii neer  naa

20:10 Psalme 11.6; Auinapàpari 19.20, 21.8 **20:12** Daniel 7.9-10; Mataio 25.31-46; Apostolo 17.31; 2 Korénito 5.10; Auinapàpari 13.8 **20:13** Roma 2.6; 1 P t r  1.17; Auinapàpari 2.23, 22.12 **‡ 20:13** Grec: È nawi , âna é naa too diri t p  na ia r  bà naa na; â ‘Nap  k  t pa bà’, âna é naa too diri t pa bà, na r  t   w . Â j p  pit ir , wi ra j p  wak  k ra. **20:14-15** Psalme 69.30

na Tii goro wâro. Ba wàépwiri ê bélwailu kâra pwâra bà, [dàrà gòiri awé].

21

7 <η> Âmu napwéretòotù ma góropuu

¹ Gée na càué, â go côo [naa na nyuâa] ê napwéretòotù bau ê góropuu, na ru bwaa âmuê. Ba jèe tiàu ê napwéretòotù ma góropuu béaa, â jèe tiàu mwara ê nawià. ² Â go côo ê napô na pwicîri kà Pwiduée, âna wâ *Iérusaléma na bwaa âmuê. Âna é gére boome gée napwéretòotù gée jaa Pwiduée. Â picûâaê, pwacèwii ê tô jè èpo dopwa, na é ipwabwàtié târa pwi éaé, [ba na ru piéa]. ³ Â go têre pwi jè âboro naa goro jènere autâa kà Pwiduée, wânidò *napwéretòotù, na é tomara too pâ:

«[Jè côo jè muru
na bwaa âmuê]:
É boo wà Pwiduée.
É tâa jaa tèpa âboro.
É wâjaarà wàé.
Rà o nye Ba kée.
Wàé na ée Pwiduée kâra.
⁴ Ée câtùra nüru i kâra.
Â o ticè aré ma tòina kâra.
Jèe nabwé ê maagé.
Tiàu awé ê pwâra bà.
O càra mwa caa i.

21:1 Ésaïe 65.17; 2 Pétéru 3.13 **21:2** Ésaïe 52.1, 61.10; Hébéro 11.16, 12.22; Auinapàpari 3.12 **21:3** Lévitique 26.11,12; Ézékiel 37.27; Zakarie 2.14; 2 Korénito 6.16 **21:4** Ésaïe 25.8, 35.10, 65.19; Auinapàpari 7.17

Ba jèe tiàu pâ muru béaa. Nabwé!»

5 Â wà Pwi Ukai, na é gére tâa gòro autâa kêe, âna é ina tôo pâ: «Gà côo, ba go nama âmuê diri ê pâ muru.»

Â é ina mwara pâ: «Gà wii [ê pwina gà côo ma têre] ba nye âjupâra ma *târù ê pâ popai bëepwiri.»

6 Â é ina tôo mwara pâ: «Jèe po cau coo diri! Ba wâgo *Alpha* ma *Omégâ*; wâgo autapoo goo ma pwâadèreè. Go o mwa naa, naa goro piticémuru naa goo, ê jawé târa wâro gée na pwârapò, tà diri tâpé na nümarà dàra wâdo. **7** Â go o mwa naa diri pâ aupwényunuâari bëepwiri, tà pwina é piétò [jii ê èpâ]. Â go o Pwiduée kêe, â ée Pwi Naîô.»

8 Â napwa naa goo pâra tâpé, [âna rà o pwa wârimuru]:

Wà tâpé na [càra mu caa pwa ê pwina wâdé, goro
pai] wâgotâra;
Wà tèpa tâutâra na rà cèikî;
Wà tèpa pwâ*;
Wà tèpa miiri ê càrarà;
Wà tèpa ipuu imudi;
Wà tèpa ipôtâmwara;
Wà tèpa pwa dooki;
Wà tèpa pwamaina pâ duée imudi.

21:5 2 Korénito 5.17 **21:6** Ésaïe 55.1; Jérémie 2.13; Ioane 7.37;
Auinapàpari 1.8,17, 22.17 **21:7** 2 Samuel 7.14; Psalme 89.27-28

21:8 Mataio 25.41; Hébéro 10.38-39; Auinapàpari 20.15, 22.15

* **21:8** Càcaa popai tà tâpé na nümarà na rà pitêre dà Pwiduée, éco na rà tûu ma pwa na èpâ na pâra pâara. Popai tà tâpé na rà naa càùrà naa goo wà Pwiduée, â rà wârapwiri, tia pwâadèreè.

Wà diri tèpa âboro bëepwiri, âna o türà naa na nawià ânye, ma dà na tòo. Ba wàépwiri ê pwi béwailu kâra pwâra bà, [dàra gòiri awé].

Napô Iérusaléma na bwaa âmuê

⁹ Gée na càùé, â é me mariô wà pwi jè ârapàara tèpa 7 angela—tèpa wicèpwiri i tèpa 7 wâra jawé, na ia wâbé goro pâ tubatòina. Â é ina tôô pâ: «Gà me, ma go paari tâgà ê tô ilàri dopwa wâdà *Pwi nari mutô.»

¹⁰ Â é popao naa na nyuâa[†], naa gòroja maina, na gòri too. Â é paari tôô Iérusaléma, i napô pwicîri kà Pwiduée, na é gére boome gée napwéretòotù gée jaa Pwiduée. ¹¹ Â é pwâra goro ê muugère kà Pwiduée, pwacèwii ê atü na dau maina wâri wèe, jè atü *jaspe*, na dau jajau ma pwéelaa. ¹²⁻¹³ Napwa naa goo pâ auba atü goo, âna dau maina ma gòri too. Â pwa 12 goropwârawâ goo. Ba âracié wâna auégòdò tòotù; â âracié wâna auduu tòotù; â âracié wâporomarawâ; â âracié wâpwâragòrowâ. Â wii naa goo jèpa goropwârawâ ê jèpa neere tèpa 12 wâao *Isaraéla. Â pwa 12 angela na rà jèpa wéaa goo. ¹⁴ Â po 12 atü pâara i auba. Â jèe wii naa goo jèpa pâaé bëepwiri, ê jèpa nee tèpa 12 *apostolo kà Pwi nari mutô.

Câmu kâra napô

¹⁵ Wà i pwi *angela, na bu gére pitûra, âna é cipa ê bàra watü mwani mii. Â é câmuri i napô,

21:10 Ézékiel 40.2 [†] **21:10** Â é popao naa na nyuâa—é, Â é popao ê Nyuâaê Pwicîri, â wà pwi angela âna é popao. **21:11** Ésaïe 60.1-2,19 **21:12-13** Ézékiel 48.30-35 **21:15** Ézékiel 40.3;
Auinapàpari 11.1

bau ê pâ goropwârawâ, ma ê babé goo. **16** Â é côo pâ nye po ipaiwâ bwàti ê câmu goo ê pâ ârapàpé ére gée goro i napô. Â nye po ipaiwâ bwàti ê pai góri, ma dooé, ma augòri goo. [Una é naanaimari ê câmu, âna nimaro kêe] âna po 12 000‡. **17** Â é câmuri mwara ê babé atü, â ê câmu kêe, âna po 144 *coudée*§. (Ba wàépwiri ê câmu na rà mu câmuri goo, wà tèpa âboro.)

18 È auba wâgoro babé, âna atü *jaspe*, na bwùlucùru ma mii, [na dau maina wâri wèe]. Â ê napô, âna é mwani mii, na é po pwéelaa, ma pwâra. **19** Â pâ pàara auba, âna pwa goro pâ atü na maina, na tòpò naa gó, pâ na jèpapara atü na kîri na jèpa dau maina ê wâri wèe:

Pâbéaa—jaspe;
 Bé 2—saphir;
 Bé 3—calcédoine;
 Bé 4—émeraude;
20 Bé 5—sardonyx;
 Bé 6—sardoine;
 Bé 7—chrysolithe;
 Bé 8—béryl;
 Bé 9—topaze;
 Bé 10—chrysoprase;

‡ **21:16** 12 000—Câmu kâra pai picaatâa kà Pwiduée ma tèpa âboro kêe. 12 000 = $3 \times 4 \times 1\ 000$. 3 = nimaro kà Pwiduée (Caa, Naïê, ma Nyuâaê Pwicîri); 4 = pâ 4 ére nord, sud, est, ouest; 1 000 = câmu kâra pâ âboro na wâru. Jèpwi mwara; 12 = jè câmu kà tèpa âboro kà Pwiduée. (Côo Auinapàpari 7.4–8.) § **21:17** Coudée—Gòobàra caapwi mètre. (Pai góri wàra ê î pwi âboro, gée goro mangadaîê, tiagoro jipu kâra îê.) **21:18** Ésaïe 54.11–12

Bé 11—hyacinthe;
Bé 12—améthyste.

Â po dau jajau ma muugère pâ atü bëeni, â rà dau pwâra goro êdiri pâ âmu kêe.

21 Â i jèpa goropwârawâ na rà po 12, âna nye pwa goro caapwi perle. Â ê naigé na maina, wânabibiu kâra napô, âna pwa goro mwani mii, na dau pwéelaa ma dau pwâra.

Pwéelaa naawê muugère kà Pwiduée

22 Nye ticè wâra pwapwicîri cèna go côo naawê. Ba ru tâa wê, wà Pwiduée* na dau pwa pâtâmee, ma i Pwi nari mutô. [Â o pwamainaru naa naporomeeru.] **23** Â jèe ticémuru naa goo, na ru èù naawê, ê tòtotù ma parui. Ba jèe pwéelaa naawê ê muugère kà Pwiduée. Â wà i Pwi nari mutô, âna jèe pwi wâra ânye. **24** Â diri tèpa âboro, âna rà o wâro na pwéelaa kêe. Â wà tèpa ukai, âna rà o pa pâdarié diri pâ wâdé kâra. **25** Â o càcaa târi ê pâ goropwârawâ, ba nye ticè ne ma bàutê wê [â ticè a mura]. **26** Â pâ Ba goropuu, âna rà cia naawê diri pâ neemururà ma wâdé kâra.

27 O càcaa tò naawê cè jè muru na miiri. Â pwicîri mwara tà tèpa pwa pâ tûâ na miiri, ma tèpa pwâ. Â wâdé co, wàilà na wii ê neerà naa na tii kà Pwi nari mutô, ba Tii goro wâro.

* **21:22** Ru tâa wê, wà Pwiduée... Grec: È wâra pwapwicîri kêe, âna wà Pwiduée... **21:23** Ésaïe 60.19–20; Auinapàpari 22.5 **21:24** Ésaïe 60.3,5 **21:25** Ésaïe 60.11 **21:27** Ésaïe 52.1; Ézékiel 44.9; 1 Korénito 6.9–10

22

Nairiwâ na é naa wâro

¹ Gée na càùé, â wà i pwi *angela, âna é paari tôo ê nairiwâ, na é naa wâro. Â nye po dau pwéelaa awé. Â é itàa gée aranara ê autâa kà Pwiduée, ma *Pwi nari mutô, ² wânabibiu kâra naigé kâra i napô. Â é coo goo ê du jènere nairiwâ* i upwâra târa wâro[†]. Â é pitòpò pâ pwêe naa na 12 parui naa na caapwi naja. Â è dooé, âna wâi târa ê pâ Ba. ³ Â o càcaa pwa cônâ cè tojii.

O tâa na i napô ê autâa kà Pwiduée ma Pwi nari mutô. Â rà o mwa piénawéna kà Pwiduée ma pipwamainaê wà tèpa âboro kîri kêe. ⁴ Â rà o picôorà ma wàé, â o wii na gaadaarà ê nee. ⁵ Â o câ mwa caa pwa cônâ ê bàutê. Â o càcaa piâjimuru târa ê wâra ânye, bau i tòotù. Ba ée pwéelaa kâra wà Pwi Ukai Pwiduée. Â rà o pitûâ dàra gòiri awé.

Bénabwé popai

⁶ Gée na càùé, â é ina tôo wà i pwi angela, pâ: «Diri ê pâ muru na gà me gée aucôo ma têre, âna âjupâra ma *târù. Ba wà Pwi Ukai Pwiduée, âna é naa ê Nyuâaê Pwicîri kêe tà tèpa *péproféta, [ba na rà inapàpari ê popai kêe]. Â, na wàrapwiri, â é cùru pâ tèpa angela kêe, ma rà inapàpari tà tèpa âboro kîri kêe ê pâ muru na o mwa tà tèepaa.»

22:1 Ézékiel 47.1 **22:2** Genèse 2.9; Ézékiel 47.12; Joël 4.18; Zakarie 14.8 * **22:2** È du jènere nairiwâ—Caapwi upwâra. Munaa é itàa boome ni nabibiu kêe i nairiwâ. † **22:2** I upwâra târa wâro—é, Pâ upwâra târa wâro. **22:4** Mataio 5.8; Auinapàpari 3.12 **22:5** Daniel 7.18,27; Auinapàpari 5.10, 20.6, 21.23,25 **22:6** Auinapàpari 1.1

É wâjué cônâ Iésu

7 É ina wà Iésu pâ: «Guwà cô! Go o tâpo tèepaa.»

[Â wâgo, Ioane, âna go ina pâ]: O cidòri nyuâa pwí âboro na é pitêre dàra ê popai kà Pwiduée, na tâa na ê tii bèeni! Ba é paari ê pwina o tèepaa, târa ma rà pwacôoco wà tâpé na rà pûra.

8 Una go cau côo ma têre diri pâ muru bëepwiri, â go cigôboo ma tùu jùruo, ma pwamaina i pwí angela, na ia é paari tôo.

9 Â é ina tôo pâ: «Bwa! Gà cibwaa wàrapwiri. Ba go pwí béré wakè'gà, ma wà tèpa bëegà, wà tèpa péroféta, ma wà diri tèpa âboro, na rà pitêre dàra ê pâ popai na wâna ê tii bèeni. Â wâdé na gâ pwamaina co Pwiduée!»

10 Â é ina tôo mwara pâ: «Gà cibwaa wéaari naa googà ê pâ popai, naa na tii bèeni, na é mara ina bëaa wà Pwiduée. Ba popai târa pa-ipacôo wà tèpa âboro. Ba jèe wâmwünyabwe ê tòotù kêe, na é pacoo diri pwiri wà Pwiduée.

11 «Èkaa na, wà pwina é pwa na èpà, ma muru na miiri, âna wâdé na é nye gòò goro pwa\$. Â wà pwí âboro na é pipapwicíriê, ma târù ê wâro kêe, âna wâdé na é cibura pwa.»

Go pwí autapoo goo ma pwâadèreè

22:7 Auinapàpari 1.3 ‡ **22:7** Munaa popai kà Ioane, êco na, pwiri gòobàrà popai kà Iésu. **22:8** Auinapàpari 19.10 **22:11** Daniel 12.10 § **22:11** Wâdé na é nye gòò goro pwa—Munaa é pitunamiri càùrà wà pwí angela, ba na é tabatâcî ê pwâranümarà, ma rà pitòotéri ê wâro kàra.

12 É ina wà Iésu pâ: «Guwà côo, ba go o jèe tâpo tèepaa me. Â go naa wâri wèe târa jèpa âboro, wiâra ê jèpa wakè kàra; [wiàna wâdé, é, èpà]. **13** Ba wâgo *Alpha* ma *Oméga*, na go tâa béaa, â go o mwa me. Â go pwi autapoo goo, ma pwi pwâadèreè.»

14 Cidòri nyuâa tâpé na [rà wâdé na ara Pwiduée. Ba] rà jèe nuwa ârabwée kàra. Â o pwa târù kàra ma rà tò na ê goropwârawâ târa i napô, ma uti ê pwâra upwâra târa wâro. **15** O càra caa toome pâ akàna—tèpa pwâ, ma tèpa ipuu imudi, ma tèpa ipôtâmwara, ma tâpé na rà pwa dooki, ma tèpa ipwamaina pâ duée imudi! Wà tâpéebà, âna rà o cau tâa góroigé diri.

16 É ina wà Iésu pâ: «Go jèe cùru paé dariwà pwi angela kôo, ba na é papaé ê popai kôo, tà tèpa wâra pwapwicíri. Wâgo, âna go pwi góobàra wà ukai *Davita; wâgo, âna go pwi ïricò kaatâdaa, na go pame ê tòotù.»

17 Â ê Nyuâaê Pwicíri, ma wà tô Ilàri dopwa kà Pwi nari mutô, âna ru ina têe pâ: «Gà me!» Â wà pwi âboro na é têre pwiri, âna wâdé na é ina mwara pâ: «Gà me, [co Pwi Ukai]!» Â wà pwi âboro na nûmee dàra wâdo, â wâdé na é me, ma é wâdo ê jawé târa wâro, ba nye ticè wâri wèe.

Cibwaa tòotéri ère popai bèeni

18 Wâgo Ioane, na go ina bwàti târa diri pâ âboro, na rà têre ê pâ popai, naa na ê tii bèeni, pâ: È popai

22:12 Ésaïe 40.10; Jérémie 17.10; Auinapàpari 2.23 **22:13**
Ésaïe 44.6; Auinapàpari 1.8,17, 21.6

22:14 Genèse 2.9, 3.22

22:16 Nombres 24.17; Ésaïe 11.1,10; Roma 1.3; Auinapàpari 2.28,
5.5 **22:17** Ésaïe 55.1; Auinapàpari 21.6 **22:18** Deutéronome
4.2, 13.1

bèeni, âna popai kà Pwiduée na inapàpari ê pwina o tèepaa. Â gà ipwacôoco. [Gà cibwaa ébii ê popai] ba wiàna gà naa gòobàra ê pâ popai bèeni, â é nye naa gòobàra tâgà mwara wà Pwiduée ê pâ bétubatòina na ina naa na ê tii bèeni. ¹⁹ Â wiàna gà patâjii ê jè popai gée na tii bèeni, â ée mwa patâjii jiigà ê kâgà, gée goro ê pwâra upwâra târa wâro, ma autâa'gà na napô na pwicîri, na wii naa na tii bèeni.

²⁰ Â [wà Iésu] wà Pwina é *paâjupâra ê pâ muru bëepwiri, âna é ina pâ: «Üu, go o jèè tâpo tèepaa.»

[Â wâgo Ioane, â go ina pâ]: Amen! Wâdé na wàra! Wâdé na gà me, co Pwi Ukai Iésu!

²¹ [Â wâguwà tèpa cèikî na guwà pûra ê tii bèeni] wâdé na é cau *pwényunuâariwà diri wà Pwiduée, goro ê *pimeaari imudi kà wà Pwi Ukai Iésu!

Cidòri nyuâawà!

**Tii Pwicîri: Âmu Aamwari naa na cî
New Testament in Paicî (NC:pri:Paicî)
Le Nouveau Testament à Paicî**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Paicî

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Paicî

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-03-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

94c5d202-9853-5b91-879f-4a3023457d58